

SD BORÅS

BUDGET 2024

För ett bättre Borås

SD

Förord

Detta är Sverigedemokraternas budget för Borås Stad 2024, ett nyckeldokument för stadens styre vad gäller att hantera löpande verksamheter samt planera inför framtiden.

Tiderna är oroliga och omvärldens konflikter gör sig ofta påmind i vår vardag. Men vårt uppdrag är här och nu, att sköta Borås kommunala angelägenheter de kommande åren.

På riksplanet pågår just nu en våldsspiral inom den organiserade brottsligheten. Detta kan när som helst drabba även Borås, givet att staden har två av nitton av Sveriges så kallade "särskilt utsatta områden". Enligt polisens definition innebär utsatthet en allmän obenägenhet att delta i rättsprocessen och hög risk för systematiska hot och våldshandlingar mot vittnen.

Allvaret i detta kan inte nog understrykas, även om rent polisiära insatser faller utanför kommunens direkta ansvarsområden. Det innebär inte att kommunen saknar verktyg för att bidra till trygghet. Sverigedemokraterna vill inrätta ett lokalt trygghetscenter, där jourpersonal finns till hands dygnet runt, redo att agera vid pågående brott. Vi vill se fler ordningsvakter och en särskild satsning på fältsekreterare för att fånga upp unga som mår dåligt.

Välfärden är i hög utsträckning en kommunal angelägenhet och en grundbult i samhällskontraktet mellan individen och det offentliga. Därför går Sverigedemokraterna i Borås fram med flera satsningar på stadens välfärdsverksamheter, inte minst skolan som får ett tillskott på ytterligare X miljoner för 2024.

Men för att säkra välfärden måste politiker också ha modet att avvisa utgifter som kommunen inte ska prioritera. Efter många år av rödgrönt styre har Borås begåvats med en flora av verksamheter som inte på minsta sätt har med välfärdens kärna att göra. Låt oss, till exempel, en gång för alla slå fast att det globala klimatet inte bestäms i Borås och att kommunen inte ska lägga resurser på detta.

Borås stad har också kommit till vägs ände med en stadsteater, vars självfinansiering balanserar på gränsen till noll. Här krävs alltså en nystart i något annat än kommunal regi. En betydande del av den besparing som därmed uppstår återförs till andra kulturverksamheter, framför allt kulturskolan.

Många av samhällets största utmaningar faller tillbaka på ett utanförskap med etniska förtecken och den kraschade integrationspolitiken. Det innebär för det första att Borås stad måste inta en så stram hållning som möjligt vad gäller mottagande av nya flyktningmigranter, undantaget ukrainare som omfattas av EU:s massflyktsdirektiv.

Utanförskapet ska på sikt byggas bort genom att uppenbart dysfunktionella områden byggs bort, det vill säga rivs och byggs upp på nytt.

Alla måste inse att detta inte sker över en natt, men målsättningen är att bryta upp de etniska enklaver som vuxit fram under decennier av verklighetsfrånvärd migrationspolitik. Givet att dessa områden de facto blivit en grogrund för kriminalitet och social misär är detta ett nödvändigt vägval ur såväl ett humanistiskt som samhällsekonomiskt perspektiv.

Endast ett parti i Borås har den beslutsamheten att driva igenom en sådan politik och det är Sverigedemokraterna.

**FÖRÄNDRING
PÅ RIKTIGT!**

Andreas Exner (SD)
Kommunalråd
Andreas.exner@boras.se

Budget 2024	4
Kommunbidrag 2024	13
Investeringsbudget	14
Kommunfullmäktige.....	20
Revisorskollegiet.....	21
Kommunstyrelsen	22
Överförmyndarnämnden	26
Valnämnden	27
Lokalförsörjningsnämnden	28
Samhällsbyggnadsnämnden.....	32
Servicenämnden	35
Tekniska nämnden	38
Tekniska nämnden	44
Miljö- och konsumentnämnden	45
Fritids- och folkhälsonämnden	48
Fritids- och folkhälsonämnden (föreningsbidrag)	53
Kulturnämnden.....	54
Förskolenämnden	57
Grundskolenämnden.....	60
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	65
Individ- och familjeomsorgsnämnden	69
Arbetslivsnämnden	72
Sociala omsorgsnämnden	75
Vård- och äldreomsorgsnämnden	79
Finansiering.....	83
Förslag till beslut.....	84

Budget 2024

Under 2023 har Corona-pandemin avtagit och väsentligen ebbat ut i vår del av världen. I stället har Europa drabbats av krig, inflation och stigande priser på energi, både fordonsbränsle och elektricitet. Ur ett strikt kommunalt perspektiv måste man hantera dessa kostnadsökningar utan att välfärden och kommunens kärnverksamheter blir lidande. Men trots att läget är ansträngt kan man inte utesluta att vi – eventuellt – bara befinner oss i början av en längre kris.

Situationen i Borås kan i stor utsträckning sägas avspegla utvecklingen i Sverige i stort. En dysfunktionell migrations- och integrationspolitik har resulterat i en odiskutabel etnisk segregering, som går i hand i hand med bidragsberoende och omfattande social problematik. Dessutom grov kriminalitet, som gång på gång placerar Borås på kartan i rikstäckande media på ett mindre smickrande sätt. Detta kan ingen vara nöjd med.

Vi i Sverigedemokraterna såg detta komma, men ur ett kommunalt perspektiv måste man blicka framåt här och nu. Och vi är beredda till samarbete med alla konstruktiva politiska krafter, väl medvetna om att man inte lär ha samma uppfattning i alla frågor.

Exempelvis skolan och socialtjänsten befinner sig i den absoluta frontlinjen i vår gemensamma strävan att, på sikt, åstadkomma ett samhälle som präglas av trygghet, sammanhållning och framtidstro. Men i slutändan handlar det om att välfärdens viktigaste institutioner ska fungera. Och fungera väl.

I denna situation är det av yttersta vikt att hushållning och fördelning av resurser sker på ett så klokt sätt som möjligt. Borås stad har helt enkelt inte råd med symbolprojekt och onödig byråkrati, tryggheten och välfärdens kärna måste prioriteras.

Det innebär att stadens budget ska vara i balans och inte gå med underskott. Vidare kan man inte vara sentimental gentemot sådant som staden inte behöver.

Ekonomi, i den verkliga världen, innebär att man tvingas prioritera. Detta innebär att man faktiskt måste dra ned på vissa verksamheter för att kunna satsa på andra. Att prioritera allt är detsamma som att inte prioritera något.

Förskola, skola och gymnasium

Under de senaste åren har en rad bekymmer inom förskolan framträtt. Kompetensförsörjningen förblir problematisk, ohälsotalen oroar och barngrupperna är för stora. Sammantaget innebär detta svårigheter både för personalens arbetsmiljö och för förskolans kvalitet. Ett annat problem är förskolornas brist på likvärdighet. På vissa förskolor uppgår andelen behörig personal till nästan etthundra procent, på andra endast omkring en tredjedel. Förskolan i Borås måste alltså sträva efter att bli en mer attraktiv arbetsgivare och det är i slutändan politikens ansvar att leverera detta.

För att kunna utveckla förskolans kvalitet och skapa en mer likvärdig förskola för barn i Borås Stad krävs ett tydligt fokus på arbetsmiljöfrågor för att därigenom långsiktigt säkra kompetens och minska personalomsättningen. Därför är just förskolan en prioriterad satsning i Sverigedemokraternas budget.

Även grundskolan i Borås har under de senaste åren brottats med ett stort antal utmaningar. Vi ser en tilltagande otrygghet och ohälsa bland både personal och elever, samt sviktande skolresultat. Från

de styrande partiernas sida finns en liknöjdhet med detta som är oacceptabel. Detta måste bli avsevärt bättre och det ska med omedelbar verkan prioriteras högre i kommunens budget.

Flera rektorer och fackliga representanter har varnat för konsekvenserna av det bristande arbetet med resursklasser. Detta är en fråga Sverigedemokraterna drivit sedan flera år tillbaka, där vi bland annat har föreslagit särskilda resursskolor parallellt med insatser riktade mot särskilt begåvade barn. Även duktiga elever har rätt till undervisning som är anpassad till deras nivå, vilket för samhället är något av en framtidsfråga.

Psykisk ohälsa hos barn i åldern 10–17 år har ökat oroande mycket, enligt Socialstyrelsen rör det sig om en ökning på över 100 procent på ett decennium. Många faktorer kan döljas bakom denna utveckling, men från kommunens perspektiv krävs satsningar på elevhälsan, särskilda konflikt- och ledarskapsutbildningar för pedagoger. Vi vill också se skriftliga ordningsomdömen, samt utökade möjligheter att flytta på elever som utgör problem för lärares och andra elevers arbetsmiljö.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har under de senaste åren beslutat att individer, som fått sin ålder uppskriven eller på annat sätt inte ska vara del av verksamheten, ska ha rätt att avsluta sin utbildning i Borås. Detta är ett beslut som kommunen har tagit, alltså ett frivilligt åtagande, och utgör en prioritering som genomförs på bekostnad av annan verksamhet. Vidare har förvaltningen signalerat en kraftig volymökning av kommunfinansierad utbildning för individer som nu går ur etableringsperioden. De första åren har dessa individers uppehälle finansierats av Migrationsverket, sedan övergår ansvaret på kommunen, även detta en miljonrullning som tvingar kommunen att hålla tillbaka andra utgifter. Samma pengar kan som bekant inte spenderas två gånger.

Vård och omsorg

Vården av äldre och personer med funktionshinder ska resultera i en ”god”, och inte endast en ”skälig”, levnadsstandard. Principen ”ett gott liv var dag” ska gälla äldre och sjuka, jämförbart med ambitionerna som gäller för den som vårdas inom LSS. Borås stad behöver höja ambitionsnivån inom vård och äldreomsorg och möjliggöra för äldre, som är i behov av vård och omsorg, att få en god levnadsstandard. Servering av varm, näringsrik mat till stadens äldre brukare är en fortsatt ambition som vi vill att kommunen ska leva upp till.

Inom vård- och äldreförvaltningen behövs en överanställning för att möta behoven vid sjukskrivningar och annan oundviklig frånvaro. För att lyckas med detta behöver man kraftigt öka arbetets attraktivitet. Att arbeta för kommunen ska vara något man strävar efter och goda arbetsvillkor ska förebygga alltför hög personalomsättning.

Trygghet

Att man rent fysiskt kunna känna sig trygg i hela staden, varje dag i veckan, dygnet runt, är ett av samhällets kärnuppdrag. Där samhället träder tillbaka tar andra krafter över, det vill säga de som själva besitter högst våldskapital. I normalfallet utgörs dessa av kriminella.

Den polisiära organisationen och hela rättsväsendet är ett statligt ansvar, men kommunen kan vara med och styra arbetet och bidra med egna insatser. Borås behöver ökad polisiär närvaro i centrum, i Norrby och i Hässleholmen, allt för att laglydiga människor ska kunna känna sig trygga.

Sverigedemokraterna vill också upprätta en trygghetscentral. I korthet innebär detta att delar av staden kameraövervakas och att personal med kort varsel ska kunna rycka ut om så behövs. Den som känner sig otrygg utomhus på kvällen ska med en knapptryckning kunna sätta sig i kontakt med trygghetscentralen. Trygghetscentralens vaktpersonal ska bidra till trygghet och deras verksamhet ska utgöra ett komplement till polisens insatser.

Samhällsbyggnad

Borås är en stad i förvandling där olika aktörer, offentliga liksom privata, bygger framtiden. Med den pågående förtätningen av Borås centrala delar så ökar behovet av parkeringsplatser. Bilen är, oaktat vad aktivister och miljöpopulister hävdar, en nödvändighet för att många av kommunens invånare ska få sitt livspussel att gå ihop. Samtidigt noteras att utrymmet för att bygga nya centrala parkeringsplatser är högst begränsat, om än obefintligt på markplan. Detta är en problematik som behöver lösas. Sverigedemokraterna i Borås förespråkar därför att parkeringsnormen i Borås görs om för att bättre möta den verkliga efterfrågan. Vidare anser vi att beloppet för parkeringsköp måste revideras så att priset motsvarar kommunens faktiska kostnader, samtidigt som staden initierar en förstudie kring en underjordisk parkering i centrala Borås.

Sverigedemokraterna motsätter sig inte nödvändigtvis förtätning av staden, dock anser vi att visionen av Borås ska präglas av mottot 'Bygg Borås stort genom småskalighet'. Det innebär bland annat att vi inte vill se nya områden med skyhöga betongkolosser, i synnerhet i anslutning till villaområden dit familjer sannolikt har sökt sig för att undvika den typen av bebyggelse. Rutnätsstaden, med dess historiska förankring, ska särskilt värnas och bibehållas.

I stället vill vi se en mer avvägd blandning av bebyggelse, med ett betydande inslag av nya enfamiljshus, något som boråsarna efterfrågar.

Kultur

För Sverigedemokraterna spelar kulturen en central roll för människan och vår nationella sammanhållning. Den gemensamma svenska kulturen har hållit oss samman och utgjort grunden för framväxten av det demokratiska, fredliga och solidariska välfärdssamhälle som varit kännetecknande för vårt land under lång tid. Att öka förståelsen för kulturarvets betydelse och stärka den lokala, regionala och nationella sammanhållningen är således en angelägen uppgift för alla oss som värnar förvaltarskapstanken och vill främja en positiv samhällsutveckling.

En återkommande politisk diskussion är fenomenet om 'Armlängds avstånd', vilket är en socialistisk dogm om att politiken ska avhålla sig att styra, kommentera eller värdera innehållet. Viss hänvisning till Tidöavtalet, vilket reglerar arbetet i och mellan Riksdagen och Regeringen, har även ägt rum. Tidöavtalet stipulerar att man "bör" låta konsten och kulturen utövas fritt och låta enskilda kulturchefer bestämma vem som får visa upp vad i den offentliga skattefinansierade kulturens konsthallar, teatrar och kulturhus. Vidare kan konstateras att Tidöavtalets innehåll inte reglerar den lokala politiken.

Sverigedemokraterna i Borås konstaterar att kulturens inriktning och innehåll prövas och fastställs politiskt redan idag. Detta i form av uppdrag, styrdokument och program. Föreställningen om att politiken inte påverkar innehållet är således direkt felaktig.

Förtroendevalda är av folket utsedda att förvalta skattekollektivets resurser och styra organisationen i enlighet med politikens övertygelser. Varje bolagsstyrelse och nämnd arbetar på delegation av kommunfullmäktige med uppdraget att förvalta del av organisationens verksamheter. Bolagsstyrelser och nämnder ställer därefter ut delegationer till tjänstemannaorganisationen om genomförandet av nämndens ansvar. Politiken är den ytterst ansvariga för verksamhetens innehåll.

Saknar den politiska majoriteten visioner, kunskap eller förmåga, kan den överlåta verksamheten helt till tjänstemannaorganisationen. Däremot kan inte tjänstemannen underställas en förtroendeprövning, som politiken ställs inför vid våra demokratiska allmänna val.

Mot denna bakgrund är politiken även ytterst ansvarig för kulturen. Sverigedemokraterna kommer därför även i fortsättningen att slå fast inriktningen av kulturpolitiken och kritisera densamma om utfallet inte lever upp till politikens förväntningar. Ett exempel är att kräva att kulturen ska deklarera om innehållet är explicit eller olämpligt för vissa åldrar. Vuxna ska kunna välja på förhand om man vill låta sina barn eller elever utsättas för detta. Ett annat exempel kan vara viss typ av utsmyckning av husväggar eller statyer som i vissa fall kan vara direkt stötande i en allmän miljö som är till för alla. Den allmänna miljön är inget den enskilda kulturutövaren äger monopol kring.

Om anställda inom kulturen och dess innehåll vill fredas helt från politisk påverkan rekommenderar Sverigedemokraterna att ett annat finansieringsanslag än just skattekollektivet eftersträvas.

Finansiering

Det är närmast chockerande att det nygamla vänsterliberala styret i Borås totalt saknar förmåga att dra ned på sina utgifter, i synnerhet nu när kraven på ansvarsfulla prioriteringar är högre än någonsin. En ur ideologiskt perspektiv viktig observation är att man låter byråkratin växa ohämmat. Ineffektiva organisationer tillåts anställa mer personal som inte arbetar med kommunens kärnuppgifter. Detta i sin tur föder överflödiga verksamheter som belastar kommunen med strukturella, långsiktiga kostnader. Denna utveckling måste å det snaraste läggas om.

Det är sorgligt att det grönvänsterliberala samarbetet resulterar i uteblivna satsningar på välfärd och dessutom ett underskott för primärkommunen (alltså nämndernas verksamheter) på 37 miljoner kronor. Detta är ett underbetyg för den styrande vänsterliberala koalitionen. Det påvisar framför allt en brist på ansvarstagande och en kollektivbrist på politiskt ledarskap, vilket i längden är ohållbart för kommunen.

Det finns ingen rimlighet i att kommunen anställer stadsdels- och cityvärdar som en dold arbetsmarknadsåtgärd med etniska förtecken. Med all vederbörlig respekt för de anställda individerna (de har inte begått några fel och är inte föremål för vår kritik) är det uppenbart för alla och envar att se dem så undersysselsatta.

Det finns ingen rimlighet i att för miljonbelopp dela ut gratis busskort till ungdomar. "Gratis" är alltid trevligt för förmånstagaren, men biljettintäkterna behövs till nödvändiga välfärdsverksamheter i kommunen.

Det finns ingen rimlighet i att personer, som har fått avvisningsbeslut från Migrationsverket eller fyllt 20 år, tillåts att avsluta sina utbildningar i Borås på kommunens bekostnad.

Nej till överflödiga miljöbyråkrati

Det finns ingen rimlighet i att en stad av Borås storlek anställer "klimatstrateger" eller att man låter miljöverksamheterna expandera, utan att reflektera över vad kommuninvånarna får tillbaka. Det räcker inte med ett allmänt konstaterade att "miljö är viktigt" (därom är alla överens).

Sjuklöverpartierna (M, KD, L, C, S, V och MP) har bestämt att Borås stad ska förhålla sig till en "klimatbudget", vilket ska innebära minskade utsläpp à 16 procent per år från 2020. Egentligen måste det nu bli mer eftersom, helt förväntat, minskningar av denna magnitud inte har infunnit sig bara för att man hoppas. Enligt budgetresonemang ska minskningarna nu ligga över 16 procent och dessutom öka varje år.

Detta är inte genomförbart, givet att kommunen saknar mekanismer att genomföra det man har beslutat om. Men de uteblivna resultaten leder ofelbart till krav på fler anställda klimatpolitruker, vilket oundvikligen ytterligare belastar kommunens budget.

Sverigedemokraterna i Borås vill att kommunen i all sin verksamhet kontinuerligt strävar efter att öka effektiviteten, minska resursanvändning och däremellan göra kloka och hållbara, ekonomiska, sociala och miljömässiga, avvägningar. Det är dock inte rimligt att kommunen använder resurser till globala klimatsatsningar, vilka i många fall inte är mätbara, som ekonomiskt konkurrerar med välfärdsbehov.

Analys

Nettokostnaderna, exklusive avskrivningar, är budgeterade till 7 721,6 mnkr. Mellan 2023 och 2024 ökar dessa med 278,4 mnkr vilket tillsammans med avskrivningar på 335,0 mnkr blir verksamhetens nettokostnader 8 056,6 mnkr. Detta innebär en ökning jämfört med budget 2023 med totalt 3,7 %.

Skatteunderlaget enligt 2023 års taxering har räknats upp med Sveriges kommuner och regioners bedömda uppräkningsfaktorer med hänsyn till de beräknade inkomstökningarna åren 2023 och 2024. Med en skattesats på 21,21 % beräknas då de totala skatteintäkterna bli 6 148,8 mnkr.

De generella statsbidragen, som främst består av inkomstutjämningsbidrag upp till garanterad skattekraft, är budgeterade till 1 922,8 mnkr. Summan inkluderar även kostnadsutjämning, LSS-utjämning, regleringsbidrag samt den kommunala fastighetsavgiften.

Finansnettot är budgeterat till 35,0 mnkr, och beräknas till 35,0 mnkr.

Den finansiella avstämningen är baserad på en investeringsvolym för 2024 på 650 mnkr. Efter avskrivningar och avyttringar motsvarar detta en ökning av anläggningstillgångarna med 375,0 mnkr. Omsättningstillgångarna beräknas minska med 175,0 mnkr. Sammanlagt beräknas tillgångarna öka med 200,0 mnkr.

	2022	2023	mnkr 2024
Resultatbudget			
Verksamhetens intäkter	1 817,1	2 072,6	2 134,8
Verksamhetens kostnader	-8 713,4	-9 515,8	-9 856,4
Avskrivningar	-309,1	-320,0	-335,0
Verksamhetens nettokostnader	-7 205,4	-7 763,2	-8 056,6
Skatteintäkter	5 775,1	5 963,0	6 148,8
Generella statsbidrag och utjämning	1 712,8	1 709,2	1 922,8
Finansnetto	29,2	27,0	35,0
Resultat efter finansnetto	311,7	-64,0	50,1
Realisationsvinster	89,1		
Årets resultat	400,8	-64,0	50,1

mnkr	Bokslut	Prognos	Budget
	2022	2023	2024
Balansbudget			
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	6 849,0	7 189,0	7 564,0
Omsättningstillgångar	1 710,1	1 570,1	1 395,1
Summa	8 559,1	8 759,1	8 959,1
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital	6 219,4	6 155,4	6 205,5
- därav årets resultat	400,8	-64,0	50,1
Avsättningar	843,8	843,8	843,8
Långfristiga skulder	0,0	0,0	0,0
Kortfristiga skulder	1 495,9	1 759,9	1 909,9
Summa	8 559,1	8 759,1	8 959,1
Finansieringsbudget			
Tillförda medel			
Överskott från verksamheten	876	256,0	385,1
Förändring av rörelsekapital exkl likvida medel	-691		
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	25	50,0	100,0
Minskning av finansiella anläggningstillgångar			
Ökning av långfristiga skulder			
Summa	210,0	306,0	485,1
Använda medel			
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-750,0	-800,0	-650,0
Ökning av finansiella anläggningstillgångar	-10,0		
Minskning av långfristiga skulder			
Summa	-760,0	-800,0	-650,0
Förändring av likvida medel	-550,0	-494,0	-164,9

Finansiella mål

Borås Stads resultat över tiden bör uppgå till som lägst 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Målet innebär ett resultat som är cirka 161 mnkr och behövs för att långsiktigt kunna finansiera nödvändiga investeringar utan att behöva låna till hela beloppet. En annan viktig aspekt är pensionsskulden och den så kallade ansvarsförbindelsen som enligt redovisningslagen inte får upptas i balansräkningen. För Borås Stad har den årliga skulduppräknningen tidigare inneburit en ökning varje år. För 2024 budgeteras ett resultat på +50,1 mnkr, alternativt 0,6 procent och är 110,9 mnkr från att vara i linje med det finansiella målet. Dock ser vi att Borås Stad historiskt presterat över tidigare budgeterade resultat och därmed tar vi resultatet i god tro om en fortsatt god ekonomisk tillväxt tillsammans med flertalet exploateringsförsäljningar under 2024.

Det budgeterade resultatet för 2024 är lagt på en relativt låg nivå och är inte nära våra finansiella mål. Anledningen är givetvis det svåra ekonomiska läget som alla kommuner befinner sig i. Hög inflation kombinerat med höga elpriser och pensionskostnader gör att det är mycket svårt detta år att lägga ett resultat i enlighet med våra finansiella mål utan allvarliga ingrepp i våra verksamheter. Ett underskott kan finansieras i bokslutet för 2024 genom att ta i anspråk resultatutjämningsreserven (RUR) som vid ingången av 2023 uppgår till 500 mnkr.

Årets resultat i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag				%
	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Mål
Årets resultat, mnkr	401	-64	50,1	
Årets resultat/skatteintäkter och generella statsbidrag, %	5,4	-0,8	0,6	2-3%

Soliditet

Det andra övergripande finansiella målet är att soliditeten, med vilket menas den del av kommunens tillgångar som finansieras med egna medel, skall uppgå till cirka 80 %. Soliditetens utveckling beror på två faktorer: dels det årliga resultatet, dels tillgångsökningen. Soliditeten sjunker om tillgångarna ökar i snabbare takt än det egna kapitalet. En sänkt soliditet innebär en ökad lånefinansiering och på sikt högre finansiella kostnader som tar resurser från kärnverksamheterna. En ökad soliditet innebär å andra sidan en ökad egenfinansiering av tillgångarna och lägre finansiella kostnader. Soliditetens utveckling styrs till stor del av hur mycket av investeringarna som kan finansieras med medel från den egna verksamheten. Egna medel definieras i budgetläget som resultatet på sista raden plus avskrivningar. Tillsammans blir det den summa som kommunen kan betala sina investeringar med. Målet är att investeringarna till 80 % skall kunna betalas med pengar som kommer från den egna verksamheten.

Resultatet för 2024 är budgeterat till 50,1 mnkr och avskrivningarna till 335,0 mnkr, vilket innebär att 385,0 mnkr finns tillgängligt att finansiera den beräknade investeringsnivån på 650 mnkr med. Självfinansieringsgraden beräknas uppgå till 59 %. Målet för Borås Stad är en självfinansiering till 80 % av årets investeringar. Detta uppnås inte på grund av en hög efterfrågan av investeringar under 2024 till följd av demografiska förändringar, i kombination med ett svagt resultat. Av erfarenhet får kommunen tillskott till resultatet i form av realisationsvinster varje år med varierad storlek. Investeringsnivån bedöms även att vara fortsatt hög under de kommande åren – vilket ställer krav på politikerna att prioritera kärnverksamheten i större omfattning.

Soliditet	Mål			
	Bokslut 2022	Prognos 2023	Budget 2024	
Soliditet, %	72,7	70,3	69,3	
Medel från egna verksamheten, mnkr	876	256	385	
Årets nettoinvesteringar, mnkr	750	800	650	
Självfinansiering av investeringarna, %	117	32	59	80-100 %

Kommunbidrag 2024

Kommunstyrelsen fastställde i juni, med utgångspunkt från beräknade resurser och inriktning på verksamheten, ekonomiska ramar för nämndernas budgetarbete 2024. Ramarna bygger på de förutsättningar som den ekonomiska utvecklingen ger. Budgetramarna till nämnderna uppgick till sammanlagt 7 779 645 tkr. Höjningen bygger på en kompensation för lönekostnadsökningar på 3,3 % medan övriga kostnader räknas upp med 1,8%. I ramuppräknningen ingår också ett effektiviseringskrav på nämnderna på 73,3 mnkr. Totalt innebar ramarna att kommunbidragen till nämnderna höjdes med 200 595 tkr jämfört med 2023 års budget, vilket motsvarar 2,6 %. I Borås Stads slutliga budgetförslag uppgår kommunbidragen till 7 916 450 tkr. Sammantaget har kommunbidragen till nämnderna ökat med 4,4 % jämfört med budget 2023.

Kommunbidrag per nämnd KF Budget nov/dec

	tkr		
Nämnd	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Kommunfullmäktige	16 100	16 500	17 400
Stadsrevisionen	6 200	6 500	6 700
Kommunstyrelsen			
kommunledning Stadskansliet	140 900	164 900	163 550
kommungemensam verksamhet	128 550	136 950	142 400
Valnämnden	7 350	3 050	10 350
Överförmyndarnämnden	9 200	9 450	9 900
Lokalförvaltningsnämnden	38 950	40 900	41 550
Fritids- och folkhälsonämnden			
fritid- och folkhälsa	241 900	255 950	291 350
föreningsbidrag	44 800	45 900	45 300
Servicenämnden	0	0	0
Samhällsbyggnadsnämnden	24 150	30 000	33 750
Tekniska nämnden			
väghållning skog parker m.m	169 300	178 950	191 400
persontransporter	78 400	80 400	91 550
Miljö och konsumentnämnden	33 250	31 650	29 300
Kulturnämnden	195 650	207 900	183 050
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	617 150	665 100	696 150
Arbetslivsnämnden	252 900	253 950	258 000
Sociala omsorgsnämnden	757 600	801 350	844 550
Grundskolenämnden	1 658 650	1 776 650	1 833 950
Förskolenämnden	855 950	908 550	931 150
Vård- och äldreomsorgsnämnden	1 462 950	1 549 250	1 647 100
Individ- och familjeomsorgsnämnden	357 400	420 200	448 000
Summa	7 097 300	7 584 050	7 916 450

Investeringsbudget

Sammanlagt uppgår de totalt planerade nettoinvesteringarna under åren 2024-2026 till 2 588 mnkr, varav 767 mnkr 2024, 966 mnkr 2025 och 855 mnkr 2026.

Investeringsanslag beviljas antingen direkt i årsbudgeten eller genom särskilt beslut i Kommunstyrelsen efter anslagsframställan. Anslag genom särskilt beslut ska grundas på inkomna anbud. Projekteringsframställan ska godkännas av berörd verksamhetsnämnd avseende projektets omfattning och ekonomiska konsekvenser innan anbudsförfrågan. I de fall projektet beräknas överstiga Kommunfullmäktiges investeringsbudget krävs särskilt projekteringsgodkännande av Kommunstyrelsen.

Om projekterings- eller anslagsframställan avviker med mer än 10 mnkr eller 15 procent krävs även särskilt beslut i Kommunfullmäktige.

Finansieringsbudgeten och de finansiella avstämningarna bygger på en årlig genomförd investeringsvolym på i genomsnitt cirka 650-700 mnkr för åren 2024-2026. Erfarenhetsmässigt sker alltid tidsförskjutningar i investeringsprogrammet. Samtidigt tillkommer nya projekt, av vilka ett flertal är under utredning och inte är medtagna i budgeten.

För att bedömningen av investeringsvolymen ska bli rätt i förhållande till de åtaganden som investeringar normalt innebär så beaktas även externa projekt som till exempel Borås Arena och andra större inhyrningar som till exempel förskolor kalkylmässigt. Projekt som direkt påverkar kommunens resultaträkning bör bedömningsmässigt betraktas som om de vore egna investeringar. I nedanstående tabell redovisas de planerade investeringsprojekten. I de fall anslag anvisas direkt i budgeten eller tidigare har anslagsbeslutats har detta markerats med "B". I de fall där objekten har markerats med "X" finns det möjlighet för ansvarig nämnd att göra omfördelningar mellan åren inom planperioden 2024-2026.

Investeringsplan 2024-2028

Projekt	Total utgift	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
GEMENSAMMA FUNKTIONER						
Särskilda servicefunktioner						
Underhållsinvesteringar	Lfn	79 000	B	95 500	79 000	79 000
Energi- och miljöåtgärder	Lfn	20 000	B	15 000	15 000	15 000
Hysesgästanpassning inkl. moduletablering	Lfn	7 000	B	7 000	7 000	7 000
IT-investeringar i fastigheter	Lfn	2 500	B	2 500	2 500	2 500
MC-bana	Lfn	5 000	B			
Pantängen nybyggnation	Sn	61 000	B			
Möblering Pantängen nybyggnation	Sn	3 000	B	1 500		
Utskriftsenheter / kontorsutrustning	Sn		B	2 500	2 500	2 500
Fordon och maskiner	Sn		B	10 000	10 000	10 000
IT-infrastruktur	Sn		B	2 000	2 000	2 000
Mobiltelefoner	Sn		B	7 700	7 700	7 700
Pumpstation Gässlösa	Ks	4 600	B			
Digitalt redovisningsverktyg	Öfn	100	B			

Projekt	Total utgift	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
SUMMA GEMENSAMMA FUNKTIONER	1 449	181 100	127 200	125 700	125 700	125 700
INFRASTRUKTUR OCH SKYDD						
<u>Markförsörjning</u>						
Inköp av fastigheter <i>Ks</i>		15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
SUMMA INFRASTRUKTUR OCH SKYDD		15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
GATOR, VÄGAR OCH PARKER						
<u>Kommunikationer</u>						
Beläggingsunderhåll <i>Tn</i>		20 000 <i>B</i>	20 000	20 000	20 000	20 000
Attraktiv stad <i>Tn</i>		1 000 <i>B</i>	3 000	3 000	3 000	3 000
Div mindre gatu- och broarbeten <i>Tn</i>		5 500 <i>B</i>	5 500	5 500	5 500	5 500
Program för tillgänglighet <i>Tn</i>		1 000 <i>B</i>	1 000	1 000	1 000	1 000
Gång- och cykelvägar inkl. reinvestering <i>Tn</i>		5 000 <i>B</i>	5 000	5 000	5 000	5 000
Reinvestering gatubelysning inom/utom tätort <i>Tn</i>		4 000 <i>B</i>	5 000	5 000	5 000	5 000
Energi- och miljöeffektivisering av gatubelysning <i>Tn</i>		2 000 <i>B</i>	4 000	4 000	4 000	4 000
Utbyggnad av kabelskåp - gatubelysning <i>Tn</i>		3 500 <i>B</i>	2 500	2 000		
Kollektivtrafik (stadstrafiken) <i>Tn</i>		2 500 <i>B</i>	5 000	5 000	5 000	5 000
Borås flygplats <i>Tn</i>		600 <i>B</i>	600	600	600	600
Ny Nybro <i>Tn</i>	80 000	12 000	12 000			
<u>Parkverksamhet</u>						
Grönområdesplanen <i>Tn</i>		1 000 <i>B</i>	1 000	1 000	1 000	1 000
Lekplatser/mötesplatser samt toaletter i anslutning till dessa <i>Tn</i>		10 000 <i>B</i>	10 000	10 000	10 000	10 000
Diverse mindre parkinvesteringar <i>Tn</i>		3 000 <i>B</i>	3 000	5 000	5 000	5 000
Handlingsplan för trygga fysiska miljöer <i>Tn</i>		3 000 <i>B</i>	3 000	3 000		
Gåshult byggnader <i>Tn</i>		500 <i>B</i>	500	500		
Klimatanpassningsinvesteringar <i>Tn</i>		1 500 <i>B</i>	1 500	1 500	1 500	1 500
Viskans park <i>Tn</i>	90 000	7 000	10 000	15 000	10 000	
<u>Persontransporter</u>						
Bokningssystem för resor <i>Tn</i>		1 200 <i>B</i>				
SUMMA GATOR, VÄGAR, PARKER	171 200	84 300	92 600	87 100	76 600	66 600
FRITID OCH KULTUR						
<u>Idrotts- och fritidsanläggningar</u>						
Miljöförbättrande åtgärder kring konstgräsplaner samt utbyte av gräs <i>FoF</i>		2 000 <i>B</i>	2 500	2 500	2 500	2 500
Utveckling av aktivitetsplatser och näridrottsplatser <i>FoF</i>		800 <i>B</i>	800	800	800	800
Utveckling av idrottsanläggningar, simhallar och mötesplatser <i>FoF</i>		1 500 <i>B</i>	1 500	1 500	1 500	1 500
Utveckling av spår och leder <i>FoF</i>		500 <i>B</i>	500	500	500	500
Utveckling av badplatser (utabad) <i>FoF</i>		600 <i>B</i>	600	600	600	600
Evenemangsstaden Borås <i>FoF</i>		750 <i>B</i>	750	750	750	750
Åtgärder utifrån trygghetsplan <i>FoF</i>		500 <i>B</i>	500	500	500	500
SM-veckan 2025 <i>FoF</i>		2 000 <i>B</i>				

Projekt	Total utgift	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Inredning nya ishallen <i>Fof</i>		2 000 B				
Mindre anläggningsinvesteringar <i>Fof</i>		2 250 B				
Ny isyta Borås <i>FoF</i>	120 000	45 000 B				
Bodavallen ombyggnad <i>Fof</i>	14 000	2 000	6 500	5 500		
Ny idrottshall Boda <i>Lfn</i>	80 000	8 779	70 000			
Ny idrottshall Sandared <i>Lfn</i>	65 000	500	3 500	45 000	16 000	
Dalsjöbadet ombyggnad <i>Lfn</i>	50 000	3 000	32 000	15 000		
Förstudie Skyttecenter <i>FoF</i>		500 B				
<u>Kulturverksamhet</u>						
Kulturhuset, entréhallen <i>Kn</i>	3 000	2 098 B				
Konstbiennalen <i>Kn</i>		1 000 B	1 000	1 000	1 000	1 000
Konstinköp till textilmuseet och konstmuseet <i>Kn</i>		600 B	600	600	600	600
Förvaltningsövergripande investeringar <i>Kn</i>		1 000 B	1 000	1 000	1 000	1 000
SUMMA FRITID OCH KULTUR	343 000	80 377	127 350	86 250	48 250	25 250
<u>AFFÄRSVERKSAMHET</u>						
<u>Näringsliv</u>						
Utbyggnad av industriområde Viared Västra <i>Ks</i>			3 000			
Utbyggnad av industriområde Viared Norra <i>Ks</i>			1 000			
Utbyggnad av industriområde Nordskogen <i>Ks</i>			1 400			
Utbyggnad av bostadsområden <i>Ks</i>				2 000	2 000	2 000
Utbyggnad av övriga industriområden <i>Ks</i>		6 000	6 000	4 000	4 000	4 000
Nabbamotet <i>Ks</i>	21 500	5 000	5 000			
Hyresgästpassning externa hyresgäster <i>Lfn</i>		1 000 B	1 000	1 000	1 000	1 000
SUMMA AFFÄRSVERKSAMHET	21 500	12 000	17 400	7 000	7 000	7 000
<u>PEDAGOGISK VERKSAMHET</u>						
<u>Förskola</u>						
Äventyrets förskola, Vinkelvägen <i>Lfn</i>		X B				
Förskola övre Sjöbo <i>Lfn</i>		X	X			
Aplaredskolan utökning förskola <i>Lfn</i>		X	X			
Hässlegården utbyggnad kök <i>Lfn</i>		X	X			
Förskolor inventarier <i>Fn</i>		1 350 B	1 950	1 350		
<u>Grundskola</u>						
Fredrikborgskolan <i>Lfn</i>		X B				
Särlaskolan ombyggnad <i>Lfn</i>		X B				
Gula skolan, ombyggnad idrottshall <i>Lfn</i>		X	X			
Erikslundskolan om- och tillbyggnad <i>Lfn</i>		X	X	X		
Tummarpskolan om- och tillbyggnad <i>Lfn</i>		X	X	X		
Trandaredskolan ombyggnad <i>Lfn</i>		X	X	X	X	
Sandgårdskolan ombyggnad <i>Lfn</i>			X	X	X	X

Projekt	Total utgift	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Askländaskolan tillbyggnad	Lfn		X	X	X	X
Dalsjöskolan anpassning 7-9	Lfn			X	X	
Sandaredskolan ombyggnad	Lfn				X	X
Särlaskolan 7-9, inventarier	Grn	16 000	14 000 B	2 000		
Fredriksborgsskolan F-9, inventarier	Grn	16 000	14 000 B	2 000		
Tummarpskolan F-6, inventarier	Grn	6 000		6 000		
Bodavallen, inventarier	Grn	1 000	1 000			
Erikslundskolan omb/tillb F-9, inventarier	Grn	10 000		6 000	4 000	
Trandaredskolan F-6, inventarier	Grn	4 000			4 000	
Sandgårdskolan, inventarier	Grn	6 000			6 000	
<u>Gymnasieskola</u>						
Bäckängsgymnasiet campus	Lfn		X B	X	X	
Sven Erikssongymnasiet utökade lokaler	Lfn		X B	X	X	
Bäckängsgymnasiet, inventarier	Gvun	4 500	500 B	1 000	2 000	500
Sven Erikssongymnasiet inventarier	Gvun	2 500	500B	2 000		
Vuxenutbildningen, inventarier	Gvun	1 000	1 000B			
SUMMA PEDAGOGISK VERKSAMHET	2 119 322	265 630	504 857	336 609	289 000	75 000
VÅRD OCH OMSORG						
<u>Omsorg om äldre- och funktionshindrade</u>						
Kristinegränd, Vård- och omsorgsboende	Lfn		X B	X		
Vård- och omsorgsboende 2	Lfn		X	X	X	
Rydsvägens LSS	Lfn		X B			
Gårda LSS	Lfn		X	X		
Åsahagsvägens LSS	Lfn		X B			
Gruppboendestad LSS (D)	Lfn		X	X	X	
Gruppboendestad LSS (E)	Lfn		X	X	X	
Gruppboendestad LSS (F)	Lfn			X	X	X
Gruppboendestad LSS (G)	Lfn			X	X	X
Hemmansgatan LSS, Serviceboendestad	Lfn		X	X	X	
Johanneslundsgatan SOL	Lfn		X B			
Rydsvägen LSS, inventarier	Son	500	500 B			
Björkbo LSS, inventarier	Son	500	500 B			
Johanneslundsgatan SOL, inventarier	Son	2 000	2 000 B			
Hemmansgatan, inventarier	Son	500		500		
Inventarier Kristinegränd vård- och omsorgsboende	Vän	30 000	20 000B	10 000		
SUMMA VÅRD OCH OMSORG	514 000	176 704	165 163	71 000	25 000	11 500
SUMMA NETTOINVESTERINGAR	3 502 764	767 270	966 407	855 159	679 550	314 550

Inhyrningar som är aktuella fr o m 2024

Lokalisering	Syfte/Verksamhet	Årshyra, mnkr	Avtalslängd, år
Fabriksgatan 11	Vuxenutbildning	2,2	10
Sjöbo	Sjöbohuset, mötesplats, bibliotek, fritidsgård	2,6	30

I tabellen ovan visas nya större inhyrningar som kommer att starta under 2024.

Exploateringsprojekt 2024-2028 (avser tomtförsäljning)

Projekt, utgifter tkr	Total utgift	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Utbyggnad av industriområde Viared Västra	434 700	15 000	18 000	6 000		
Utbyggnad av industriområde Viared Norra	50 000		1 000			
Utbyggnad av industriområde Nordskogen	80 000		1 400			
Utbyggnad av övriga industriområden	45 000	6 000	6 000	11 000	18 000	4 000
Utbyggnad av bostadsområden	30 000		5 000	5 000	10 000	10 000
Summa	639 700	21 000	31 400	22 000	28 000	14 000

Projekt, inkomster tkr	Total utgift	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Försäljning av industritomter projekt Viared Västra	-525 000	-30 000		-20 000		
Försäljning av industritomter projekt Viared Norra	-68 000		-14 000			
Försäljning av industritomter projekt Nordskogen	-127 950	-10 000	-20 000	-20 000	-10 000	
Försäljning av bostadstomter 2022		-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Försäljning av skog och mark	-300 000	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000
Summa	-1 209 950	-102 000	-96 000	-102 000	-72 000	-62 000

Utrednings- eller förstudieprojekt 2024-2028

Projekt	Ansvarig nämnd
<u>Idrotts- och fritidsanläggningar</u>	
Ny idrottshall Sandared	Lfn
Borås ishall, modernisering	Lfn
Ryda idrottshall, utökad anläggning	Lfn
*Borås Skyttecenter	Fofn
<u>Förskolor</u>	
Ängsgården tillbyggnad	Lfn
Skogsstjärnan tillbyggnad	Lfn
*Nordtorps förskola	Lfn
*Rullans förskola	Lfn
<u>Grundskolor</u>	
Asklandaskolan tillbyggnad	Lfn
Trandaredskolan ombyggnad	Lfn
Dalsjöskolan anpassning 7-9	Lfn
*Sjöhagenskolan	Lfn
Sandgärds skolan ombyggnad	Lfn
Sandaredskolan ombyggnad	Lfn
Idrottshallar grundskolor	Lfn
<u>Omsorg om äldre och funktionshindrade</u>	
Vård- och omsorgsboende	Lfn
Vård- och omsorgsboende - Demensby	Lfn
<u>Övriga lokaler</u>	
Ny brandstation SÄRF	Lfn
*Underjordiskt garage (centrum)	Lfn
<u>Gator och vägar</u>	
Centralbron	Tn

Kommunfullmäktige

Ekonomiskt Sammandrag		tkr		
		Bokslut	Budget	Budget
	2022	2023	2024	
Intäkter	78	80	85	
Kostnader	-15 527	-16 580	-17 485	
Nettokostnader	-15 449	-16 500	-17 400	
Kommunbidrag	15 600	16 500	17 400	
Resultat	151	0	0	
Akkumulerat resultat	-	-	-	
Nettoinvesteringar	-	-	-	

Kommunfullmäktiges uppgift

Kommunfullmäktige styr och fördelar grunduppdrag till Borås Stads nämnder genom reglemente, program och planer samt beslutar i principiella frågor som formar grunduppdraget.

Kommunfullmäktige ansvarar för att säkerställa att nämndernas definition av grunduppdrag överensstämmer med fullmäktiges fördelning.

Kommunfullmäktige följer upp grunduppdraget för nämnderna genom löpande uppföljning i bland annat budgetprocessen och redovisning av uppdrag.

Kommunfullmäktige representerar invånarna och beslutar om Borås Stads inriktning, verksamhet och ekonomi. Det ingår även att bestämma hur den politiska organisationen och dess verksamhetsformer ska se ut, välja ledamöter och ersättare till Kommunstyrelsen, nämnder och bolagsstyrelser.

Kommunfullmäktiges beredningsgrupp för medborgarinflytande

Beredningen innehåller en ledamot från varje parti i Kommunfullmäktige och leds av fullmäktiges presidium. Beredningen ska främja och ge förutsättningar att kunna vidareutveckla demokratifrågor och öka dialogen mellan medborgare och politiker.

Genom att bevaka områdena demokrati, mänskliga rättigheter, rättssäkerhet och offentlighet utifrån ett medborgarperspektiv ökas boråsarens möjlighet till inflytande av vad som händer i den egna staden.

Ekonomiska förutsättningar

Kommunbidraget till Kommunfullmäktiges verksamhet inklusive partistöd, förtroendemannautbildning, representation samt lokalkostnader räknas upp med 0,9 mnkr till 17,4 mnkr inför 2024, varav 0,5 mnkr avser ökade lokalkostnader. Verkligt utfall regleras varje år till noll då Kommunfullmäktige saknar möjlighet att hantera avvikelser.

Revisorskollegiet

Ekonomiskt Sammandrag			tkr
	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Intäkter	771	772	800
Kostnader	-6 949	-7 272	-7 500
Nettokostnader	-6 178	-6 500	-6 700
Kommunbidrag	6 200	6 500	6 700
Resultat	22	0	0
Akkumulerat resultat	1 327	1 327	
Nettoinvesteringar	-	-	-

Nämndens uppgift

Stadsrevisionen är Kommunfullmäktiges och ytterst medborgarnas kontrollinstrument i det demokratiska systemet. Det innebär bland annat att den verksamhet som bedrivs i Borås Stad årligen granskas och prövas enligt God revisionsred av Stadsrevisionen.

I uppdraget ingår kontroll, uppföljning och att främja hela den kommunala verksamheten d.v.s. såväl den verksamhet som bedrivs i de kommunala nämnderna som i de kommunala bolagen.

Stadsrevisionen är oberoende och granskar på Kommunfullmäktiges och därigenom indirekt också på medborgarnas uppdrag.

I genomförandet av grunduppdraget följer Stadsrevisionen policys, program och andra styrande dokument som antagits av Kommunfullmäktige.

Ekonomiska förutsättningar

Kommunbidraget till revisorskollegiet uppgår till 6,7 mkr. För 2024 omfattar den egna personalstyrkan totalt 5 heltidsanställda revisorer. Den egna personalstyrkan kommer likt tidigare år att kompletteras med köp av externa revisionskonsulter. Revisionskontoret har också upphandlat och tecknat avtal med en revisionsbyrå avseende konsultation gällande redovisnings- och bokföringsfrågor. Nämnden erhåller kompensation för höjt personalomkostnadspålägg med 50 tkr.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens uppdrag är fördelat på två kommunbidrag. Det första avser Kommunstyrelsens förvaltning som redovisas under Stadsledningskansliet. Det andra kommunbidraget avser kommungemensamma verksamheter, som inte har något direkt samband med Kommunstyrelsens egen verksamhet men som ändå ansvarsmässigt budgeteras här.

Stadsledningskansliet

Ekonomiskt Sammandrag	tkr		
	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Intäkter	142 092	52 905	62 325
Kostnader	-272 061	-218 661	-225 875
Nettokostnader	-129 969	-165 756	-163 550
Kommunbidrag	147 049	165 756	163 550
Resultat	17 080	0	0
Akkumulerat resultat	5 000	5 000	-
Nettoinvesteringar	-28 929	-41 000	-25 600
Försäljning av mark och fastigheter	50 780	27 000	100 000

Nämndens uppgift

Kommunstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Kommunstyrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i kommunala företag, stiftelser och kommunalförbund. Styrelsen ska i samråd med nämnderna följa upp de fastställda målen och återrapportera till fullmäktige.

Kommunstyrelsen ska arbeta med kvalitetsuppföljning, utvecklings- och innovationsarbete samt informera, aktivera och följa upp arbetet med Visionen om framtidens Borås. Arbetet ska främja mänskliga rättigheter med ett särskilt uppdrag kring unga.

Kommunstyrelsens uppdrag är att leda, samordna och utveckla den övergripande och strategiska personal-, löne- och arbetsgivarpolitiken.

Kommunstyrelsen ansvarar för strategisk intern och extern kommunikation. Uppdraget innebär att forma strategi, vara ett övergripande kommunikationsstöd samt förvalta och utveckla kommunens övergripande kanaler för kommunikation.

Kommunstyrelsen ska i enlighet med fullmäktiges meddelade föreskrifter ansvara för finansverksamheten samt ha hand om övrig ekonomisk förvaltning. Kommunfullmäktige har beslutat att inrätta en internbank med uppdrag att säkerställa kommunkoncernens kapitalförsörjning och att upprätthålla en låg finansieringsrisk. Kommunstyrelsen ansvarar för de av Borås Stad förvaltade donationsstiftelserna.

Kommunstyrelsen ska vara kompetenscentrum för stadens upphandlings- och inköpsverksamhet och ansvarar för kommunövergripande upphandlingsverksamhet.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för kommunens IS/IT-miljö och arkitektur samt att denna utvecklas på ett kontrollerat sätt och att gjorda investeringar nyttjas. Kommunstyrelsen arbetar övergripande med styrningsfrågor inom IT/digitalisering och informationssäkerhet.

Kommunstyrelsen ansvarar för övergripande fysisk planering, infrastruktur, energiplanering, trafikplanering och kollektivtrafik samt klimat- och miljöfrågor. Styrelsen ska även upprätthålla en tillfredsställande markberedskap samt säkerställa att bostadsförsörjning och samhällsbyggande främjas.

I Kommunstyrelsens uppdrag ingår att främja sysselsättningen och näringslivet i kommunen. Uppdraget innebär att arbeta med tillväxt, etablering, näringslivsutveckling och internationell samordning.

Kommunstyrelsen ansvarar för åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap samt för krisberedskap, civilt försvar, säkerhetsskydd och evenemangssäkerhet.

Kommunstyrelsen ansvarar övergripande för Borås Stads samlade säkerhetsarbete. Uppdraget omfattar både Borås Stads verksamheter samt invånare och besökare till Borås.

Indikatorer för att följa upp grunduppdraget

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Senaste utfall 2023
Resultatet av det sammanfattande omdömet om näringslivsklimatet i Borås Stad ska öka. (Svar på fråga i Svenskt Näringslivs årliga enkät skala mellan 1 och 6).	3,46	3,5	3,39	3,44	
Rankingen i SKL:s öppna jämförelser, företagsklimat - Nöjd Kund Index (NKI) ska öka	72	72	78	77	
Antal gästnätter i Borås ska öka.	225846	124774	162841	235154	240857
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.	2,8	3,1	2,8	3,5	4,4
Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %	63	58,1	59	68	

Verksamhetsmätt

Område	Verksamhetsmätt	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Bostäder	Förtätning av stadskärnan, antal nyinflyttade till centrum.	27	64	200	100
	Antal nyproducerade bostäder i Borås tätort	135	480	480	300
	Antal nyproducerade bostäder utanför Borås tätort	112	129	120	320
Sysselsättning	Sysselsättningsgrad (20-64 år), %.	81		77	77

Ekonomiska förutsättningar.

Kommunstyrelsens totala ram för 2024 blir 163,6 mnkr. Detta inkluderar en höjning av ramen för medel för att finansiera detaljplaner för kommunal mark (6 mnkr), avveckling av distributionsterminalen (2,2 mnkr), digitalisering inklusive licenser (2,0 mnkr) och kompensation för höjt PO-pålägg (1,2 mnkr).

Kommunstyrelsen ekonomiska ram anpassas med 6,7 mnkr till följd av en omorganisationsförändring till fem kommunalråd, med respektive politisk sekreterare. Nämndens ram justeras även till följd av att arvoden till kommunalråd hädanefter fastställs till 1,0 GN. Därutöver justeras nämndens ram med 8,0 mnkr till följd av att tjänsterna inom stadsomvandling avvecklas, bidrag till E-handelstaden upphör, arbetet med koldioxidbudget avvecklas, och ett allmänt sparbetning.

Verksamheten 2024

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet.

Alla anställda i Borås Stad ska ta del av utbildning kring funktionsvariationer, och även förtroendevalda bör genomgå en sådan utbildning.

Kommunstyrelsen ändrar sig organisatoriskt tillbaka till 2017 års nivå med 5 kommunalråd, med respektive politisk sekreterare per kommunalråd.

Kommunstyrelsen ska, i samverkan med Länsstyrelsen, hemställa hos Migrationsverket att undanta Norrby, Hässleholmen/Hulta och Sjöbo från *Lagen om eget boende*, EBO.

Nya uppdrag 2024

Kommunstyrelsen ska genomföra försäljning av Borås Stads icke strategiska skogsmarker, med syftet att öka mångfalden av skogsbrukare. Intäkterna från försäljning ska investeras i en särskild stiftelse, vars avkastning från förvaltning ska tilldelas primärkommunen.

Kommunstyrelsen ska leda arbetet med att överse den kommunala verksamheten med syftet att utarbeta direktiv som, inom lagens ramar, förhindrar och/eller försvårar att Borås Stads resurser tas i anspråk för någon som deltagit i eller stött terrorism.

Investeringar

Pumpstation Gässlösa

För ombyggnad av Gässlösa deponi/lakvattenpumpstation avsätts 4,6 mnkr.

Inköp av fastigheter

För inköp av fastigheter för utbyggnadsområden budgeteras ett belopp på 15 mnkr. Budgeten används till strategiska markinköp för främst verksamheter, bostäder samt allmänna ändamål.

Utbyggnad av övriga industriområden

Utbyggnad av övriga industriområden avser främst exploatering av kvarteren för nya rättscentrum. Till detta avsätts 6,0 mnkr för 2024.

Nabbamotet

Exploateringen orsakar ökad trafik i Nabbamotet och kapacitetshöjande åtgärder genom ramper och rondeller behöver göras. Detta medför projektering och anläggningskostnader på 35,5 mnkr, varav 14 mnkr avser medfinansieringsåtgärder i Trafikverkets anläggning. Resterande 21,5 mnkr avser kommunens totala investering i Nabbamotet. För år 2024 avsätts 5 mnkr.

Ekonomiskt Sammandrag		tkr	
	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Intäkter	856	1 000	1 000
Kostnader	-128 252	-137 950	-143 400
Nettokostnader	-127 396	-136 950	-142 400
Kommunbidrag	128 550	136 950	142 400
Resultat	1 154	0	0
Akkumulerat resultat	-	-	-
Nettoinvesteringar	-	-	-

Nämndens uppgift

Under den Kommungemensamma verksamheten samlas de verksamheter som inte har något direkt samband med Kommunstyrelsens egna verksamheter, men som ändå ansvarsmässigt budgeteras under Kommunstyrelsen.

De största posterna utgörs av avgiften till Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund, och tillköp av kollektivtrafik från Västtrafik. Här ingår även avgifter till Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Sjuhärads Kommunalförbund samt bidrag till Navet och PROTEKO.

Ekonomiska förutsättningar

De kommungemensamma verksamheternas totala ram för 2024 är 142,4 mnkr. Verksamheten har fått kompensation med 3,0 mnkr med anledning av förändrad prismodell för SÄRF:s medlemskommuner.

Överförmyndarnämnden

Ekonomiskt Sammandrag		tkr	
	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Intäkter	214	180	250
Kostnader	-8 915	-9 630	-10 150
Nettokostnader	-8 701	-9 450	-9 900
Kommunbidrag	9 200	9 450	9 900
Resultat	499	0	0
Akkumulerat resultat			
Nettoinvesteringar		250	

Nämndens uppgift

I reglementet anges: "Överförmyndarnämnden fullgör kommunens uppgifter inom överförmyndarverksamheten enligt föräldrabalken, samt vad som i övrigt åvilar överförmyndare eller överförmyndarnämnd enligt annan lag och författning".

Överförmyndarnämnden är en tillsynsmyndighet med uppdrag att genom sin granskning se till att den som har en ställföreträdare inte lider rättsförluster på grund av ställföreträdarskapet. Enligt lag måste varje kommun i landet vara organiserad med en överförmyndare eller överförmyndarnämnd. Verksamheten är starkt lagstyrd, främst genom bestämmelserna i föräldrabalken.

När det gäller ställföreträdarens förvaltning av en persons ekonomi och egendom krävs Överförmyndarnämndens tillstånd till många av åtgärderna.

I övrigt består verksamheten av handläggning av godmanskaps-, förvaltarskaps-, samt förmyndarskapsärenden enligt föräldrabalkens regler. Nämnden har också till uppgift är att rekrytera ställföreträdare som är villiga att ta uppdrag som god man eller förvaltare. Nämnden är också skyldig att erbjuda ställföreträdare relevant utbildning. Nämnden har även vissa tillsynsuppgifter vad gäller så kallade framtidsfullmakter.

Ekonomiska förutsättningar

Kommunbidraget för Överförmyndarnämnden budgeteras till 9,9 mnr för 2024. Nämndens tillgängliga resurser har förstärkts med 0,3 mnr för att kompensera ökade kostnader för ersättning till ställföreträdare.

Investeringar

Överförmyndarnämndens investering på 0,1 mnr avser ett digitalt redovisningsverktyg som ska effektivisera hanteringen av ställföreträdarnas ekonomiska redovisningar.

Valnämnden

Ekonomiskt Sammandrag

tkr

	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Intäkter	3 232	0	3 000
Kostnader	-11 989	-3 050	-13 350
Nettokostnader	-8 757	-3 050	-10 350
Kommunbidrag	7 350	3 050	10 350
Resultat	-1 407	0	0
Akkumulerat resultat	-	-	-
Nettoinvesteringar	-	-	-

Nämndens uppgift

Valnämnden är på kommunal nivå ansvarig för genomförandet av de allmänna valen till riksdag, kommunfullmäktige, regionfullmäktige och valet till Europaparlamentet samt för av riksdagen, kommunfullmäktige samt regionfullmäktige beslutade folkomröstningar. Nämnden ska även vara rustad för att kunna genomföra eventuella extraval/omval inom 3 månader från att det beslutas.

Ekonomiska förutsättningar

Nämndens kommunbidrag uppgår till 10,4 mnkr 2024 för att ombesörja valet till Europaparlamentet. Kostnaderna består främst av arvoden till valförrättare och lön till anställda.

Nya uppdrag 2024

Valnämnden får i uppdrag att utreda möjligheten av en gemensam distribution av valsedlar för demokratiskt invalda partier i kommunfullmäktige inför de allmänna valen.

Lokalförslörjningsnämnden

Ekonomiskt Sammandrag			tkr
	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Intäkter	938 970	1 009 204	1 026 714
Kostnader	-950 849	-1 050 104	-1 068 264
Nettokostnader	-11 879	-40 900	-41 550
Kommunbidrag	38 950	40 900	41 550
Resultat	27 071	0	0
Akkumulerat resultat	27 071	27 071	-
Nettoinvesteringar	-495 489	-835 478	-492 422

Nämndens uppgift

Lokalförslörjningsnämnden har till huvuduppgift att svara för Borås Stads lokal- och anläggningsförslörjning där det inte särskilt ankommer på annan. Nämnden ska ansvara för den tekniska och ekonomiska förvaltningen och vara samordnande och verkställande organ vid ny- och ombyggnationer av verksamhetsfastigheter samt anläggningar för motion, rekreation och tävlingsverksamhet.

Lokalförslörjningsnämnden ska pröva Borås Stads nämnder och styrelser lokal- och anläggningsbehov ur ett kommunövergripande och totalekonomiskt perspektiv. Investeringar ska beslutas av Kommunstyrelsen/Kommunfullmäktige. Samma beslutsordning gäller för inhyrningar som är långsiktiga och så omfattande att de ur ekonomisk synpunkt kan jämföras med investeringar.

För att genomföra nämndens uppdrag krävs en strategisk lokalplanering för samtliga Borås Stads verksamheter. Genom nämndens lokalplaneringsprocess som genomförs i samarbete med övriga nämnder identifieras lokalbehov ur ett mycket långsiktigt perspektiv. Planeringen omfattar inte bara större investeringar och inhyrningar utan också åtgärder för att bevara fastigheternas status och därmed öka livslängden.

Indikatorer för att följa upp grunduppdraget

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Senaste utfall 2023
Den totala energiproduktionen från solenergi ska öka, MWh	230	663	909	1 077	
Psykosocial arbetsmiljö - HME ledarskap	83,8%		91,1%		
Psykosocial arbetsmiljö - HME styrning	72,4%		78%		
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.	9,3	10,1	9,5	12,4	10,7
Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %	75	56,5	70	70	

Verksamhetsmått

Område	Verksamhetsmått	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Ägda fastigheter	Antal objekt	265	263	266	265
	Antal objekt, kvadratmeter	571 653	576 795	578 047	602 333
	Total energianvändning för uppvärmning av kommunens fastigheter, kWh/kvadratmeter.	73	98	90	90
	Total energiförbrukning i kommunens fastigheter, kWh/kvadratmeter	133	156	150	150
	Summa konsumtionsavgifter per kvadratmeter	169,4	178,7	195,8	212,6
	Antal objekt i verksamheten Fastigheter - lediga disponibla ytor (Lokalbank)	18	13	12	12
Inhyrda fastigheter	Antal objekt	201	200	202	200
	Antal objekt, kvadratmeter	237 556	236 382	236 223	238 792
	Antal objekt i verksamheten Fastigheter - lediga disponibla ytor (Lokalbank)	10	3	4	4

Ekonomiska förutsättningar

Lokalförsörjningsnämndens kommunbidrag för 2024 uppgår till 41,6 mnkr. I kommunbidraget ingår en buffert på 4,0 mnkr för att finansiera eventuella underskott på sociala boenden, oförutsedda intäktsminskningar eller kostnadsökningar. Nämnden erhåller kompensation för höjt personalomkostnadspålägg med 0,3 mnkr. Nettoinvesteringar avser beslutade investeringar för 2024 exklusive omdisponeringar från föregående år.

Den största delen av nämndens verksamhet finansieras via internhyressystemet. Grundprincipen är att internhyrorna ska motsvara kostnader för lokaler över tid. De flesta av verksamhetslokalerna bär en solidarisk schablonhyra per kvadratmeter inom avgränsade lokalgrupper. Dessa lokalgrupper är framtagna utifrån den verksamhet som bedrivs inom lokalerna samt vilken nämnd som har verksamhetsansvaret. Det utgår även olika hyror beroende på om lokalerna är nya eller inte.

Nedan listas de lokalgrupper som är framtagna samt hyreskostnad per nivå och lokalgrupp för 2024. Den genomsnittliga hyran är viktad efter ytfördelning mellan ny och standard lokalgrupp inom respektive lokalgrupp.

Internhyrorna baseras på kapitalkostnader, driftkostnader, fastighetsskötsel och löpande underhåll.

Internhyror per lokalgrupp, kr/kvadratmeter

	Ny	Standard	Vägt genomsnitt
Förskola	2 045	950	1 470
Grundskola inkl. fritidshem och förskoleklass	1 338	757	943
Gymnasie- och vuxenutbildning	1 404	667	832
Äldreomsorg	1 684	1 114	1 178
Daglig verksamhet, m.m.	1 175	920	1 062
LSS-boenden	1 891	1 360	1 515
Bibliotek	1 917	994	1 212
Fritid	1 501	994	1 169
Kontor	1 309	711	924
Fritidsgårdar	1 917	990	1 093
Individ- och familjeomsorg	1 658	1 379	1 580

Verksamhetsfastigheter – Inhyrda och ägda

Borås Stads internhyresfastigheter budgeteras till 876,7 mnkr (799,3 mnkr) och en total yta på 773 958 m² (757 945 m²), vilket ger kostnaden 1 132 kr/m² (1 055 kr/m²).

Nya uppdrag 2024

Nämnden får i uppdrag att presentera ett förslag på när en övergång från schablonhyra till en hyressättning som speglar de faktiska kostnader för Borås Stads verksamheter.

Investeringar

Investeringsbudgeten 2024 är för Lokalförsljningsnämnden 492,5 mnkr. Investeringar i gemensamma funktioner och projekt för externa hyresgäster beskrivs nedan. Övriga investeringsprojekt kommenteras under respektive nämnd.

Underhållsinvesteringar

En följd av att komponentavskrivning infördes 2017 är att planerat underhåll flyttades från driftsbudgeten till investeringsbudgeten. Medlen avsätts för att genomföra uppkomna behov, myndighetskrav samt utbyte av komponenter. I underhållsinvesteringar är det även avsatt medel för tillgänglighetsanpassning i syfte att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning. Det ingår även medel till investeringar i brandsäkerhet som beror på förändrade myndighetskrav samt säkerhetsinvesteringar för att kunna hantera ej planerade uppkomna behov eller myndighetskrav. Totalt avsätts 95,5 mnkr för dessa investeringar 2024, vilket är en ökning med 16,5 mnkr i jämförelse med föregående år.

Energi- och miljöåtgärder

Totalt avsätts 20,0 mnkr för dessa investeringar 2024. Utöver energibesparande åtgärder/energioptimering samt installation av solceller ingår även medel för utbyggnad av Borås Stads infrastruktur för uppladdning av elfordon samt åtgärder för att minska exponeringen av kemikalier som kan skada hälsa och miljö i Borås Stads lokaler.

Hyresgästanpassning

I investeringsbudgeten finns avsatt medel för mindre investeringar i fastighetsbeståndet. Anslaget ska användas till akuta och viktiga verksamhetsförändringar under innevarande år. Medlen syftar till att verksamheterna ska fungera bättre genom att möjliggöra flexibilitet vid verksamhetsförändringar. I beloppet ingår även medel för eventuella moduletableringar. Totalt avsätts 7,0 mnkr för dessa investeringar 2024.

IT-investeringar

Här avsätts medel för att ansluta Borås Stads fastigheter till fibernätet samt IT-investeringar i inhyrda fastigheter i syfte att uppnå Borås Stads standard. Totalt avsätts 2,5 mnkr för 2024.

Hyresgästanpassningar externa hyresgäster

Här avses hyresgästanpassningar där investeringen finansieras av ökade hyresintäkter från externa hyresgäster. För 2024 avsätts 1,0 mnkr, vilket är på samma nivå som föregående år.

Investeringsutrymme 2024-2026 volymbaserade projekt

Med volymbaserade projekt avses investeringar i välfärden, vård, skola och omsorg, eftersom investeringsbehovet till stor del beror på befolknings- och volymökningar.

Dessa investeringar har oftast en lång planeringshorisont under ett flertal år, från det att behovet identifieras tills dess att investeringen är klar att tas i bruk. Det är inte heller ovanligt att hinder och problem uppstår under genomförandet som leder till förseningar för det aktuella objektet och som även kan påverka andra objekt.

För att möjliggöra en flexibilitet och framförhållning i investeringsprocessen tilldelas Lokalförsörjningsnämnden ett preliminärt planeringsutrymme på 1 100 mnkr under perioden 2025-2027, vilket innebär ett genomsnitt på 350 mnkr per år.

Samhällsbyggnadsnämnden

Ekonomiskt Sammandrag

tkr

	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Intäkter	53 249	38 070	43 932
Kostnader	-79 620	-68 070	-77 682
Nettokostnader	-26 371	-30 000	-33 750
Kommunbidrag	24 150	30 000	33 750
Resultat	-2 221	0	0
Akkumulerat resultat	20 109	20 109	20 109
Nettoinvesteringar	-	-	-

Nämndens uppgift

Samhällsbyggnadsnämnden har som huvuduppgift att utöva inflytande över hur kommunens områden planeras och bebyggs.

Nämnden är myndighet för plan- och bygglovsärenden samt tillsynsmyndighet för byggnadsverksamheten.

Samhällsbyggnadsnämnden ska verka för en långsiktigt god boende-, arbets- och livsmiljö för kommunens invånare samt verka för att plan- och bygglagens och miljöbalkens intentioner beträffande hushållande med naturresurser, arkitektonisk kvalitet och estetik i bebyggelse och miljö uppfylls.

Nämnden svarar också för kommunens samlade kartproduktion samt den övergripande verksamheten med datorbaserade geografiska informationssystem.

Indikatorer för att följa upp grunduppdraget

Indikatorer	Årsutfall 2019	Årsutfall 2020	Årsutfall 2021	Årsutfall 2022	Senaste utfall 2023
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.	5,6	4,3	4	3,1	4,1
Andelen av ansökningarna om bygglov med fullständiga handlingar som fått beslut senast 8 veckor efter ansökan ska öka, %.	99	96	93	89	92
Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %	54,9	55,4	61,7	74,7	

Verksamhetsmått

Område	Verksamhetsmått	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Budget 2022	Senaste utfall 2023
Plan och bygglovsavdelningen	Bygglov och förhandsbesked, antal	1 147	965	950	750
	Antagna detaljplaner, antal	14	10	14	10

Område	Verksamhetsmätt	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Budget 2022	Senaste utfall 2023
	Strandskyddsärenden, antal	54	69	50	40
Geodata	Mätningssupdrag, antal	1 170	1 015	1 000	900
Bostäder	Planlagda bostäder som är klara för antagande i detaljplan i Borås Stad, antal	425	450	850	980
	Planlagda bostäder som är klara för antagande i detaljplan inom utbyggnadsstrategins stadsutvecklingsområden, andel (%)	52	45	50	75

Ekonomiska förutsättningar

Kommunbidraget för Samhällsbyggnadsnämnden budgeteras till 33,8 mnkr för 2024. Inom tilldelad budget har nämnden en viktig uppgift att förbereda för en god infrastruktur samt skapa förutsättningar för en industriell utbyggnad, kommunal service samt en attraktiv boendemiljö.

Nämndens tillgängliga resurser har förstärkt med 6,0 mnkr för att kunna genomföra nödvändiga detaljplaner på kommunal mark. Medlen tillförs nämnden genom beställning från Kommunstyrelsen och ej som utökat kommunbidrag. Nämnden erhåller även kompensation för höjt personalomkostnadspålägg med 0,4 mnkr. Nämndens ram har anpassats efter byggmarknadens efterfrågan, och nämnden ges möjlighet att under 2024 använda ackumulerat resultat för anpassning till volymförändringar i verksamheten.

Med anledning av organisatoriska förändringar inom samhällsbyggnadsprocessen ökas kommunbidraget med 8,5 mnkr då återstående delar av Samhällsbyggnadsprocessen flyttas från Kommunstyrelsen till Samhällsbyggnadsnämnden. Denna ram har förstärkts med 5,9 mnkr för ökad internränta 5,6 mnkr och diverse förstudier 0,3 mnkr.

Vision

Ett samhälles fysiska utformning har en stor betydelse för dess fortsatta utveckling. Det påverkar invånarnas välmående, besökarens upplevelse av staden samt stadens förmåga att attrahera nya företagsetableringar.

Borås prioriterar kvalitet före kvantitet. Staden ska fortsätta att växa, men inte på bekostnad av stadens kvalitéer. Tvärt om så är det prioriterat att ny bebyggelse ska gynna dess omgivning samt direkt eller indirekt bidra till förbättrad boende- och livsmiljö för stadens invånare.

Borås är medveten om betydelsen av utrymmet mellan husen och även här prioriterar en god boendekvalité. I stadens utsatta områden prioriterar staden lägre byggnader och andra åtgärder som strävar efter att stärka tryggheten.

Borås är stort till ytan och inkluderar stadskärna, serviceorter och landsbygd. Denna mångfald är en tillgång och det är prioriterat för staden att hela kommunen skall utvecklas. Varje område och stadsdel har sina unika karaktärer och historia. Denna skall tas tillvara, bevaras och vidareutvecklas för att dra nytta av mångfalden och möjliggöra för invånare att bo och leva i den miljö som passar just dem bäst.

Samhällsbyggnadsnämnden har en levande leveransorganisation som löpande anpassar sig för att med engagemang möta efterfrågan med kvalité på ett för invånarna kostnadseffektivt sätt.

Verksamheten 2024

Nämnden skall aktivt pröva förutsättningarna och vid lämpliga fall möjliggöra för generationsboenden vid detaljplanering.

Samhällsbyggnadsnämnden skall verka för att inte tillåta byggnader med starkt symbolvärde av religiös eller annan karaktär som kraftigt avviker ifrån svensk eller västerländsk byggnadstradition.

Detaljplanearbete som omfattar potentiella framtida järnvägsstråk avvaktas till slutgiltigt beslut från Regeringen fastställts.

Nya uppdrag 2024

Samhällsbyggnadsnämnden ska utreda förutsättningarna om att, inom detaljplanelagt område, godkänna markförändringar upp till 70 cm utan att marklov krävs.

Möjligheten att låta Viskans park fortsätta mot Sandared, Dalsjöfors, Viskafors och Fristad ska utredas.

Servicenämnden

Ekonomiskt Sammandrag

	tkr		
	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Intäkter	691 875	867 799	941 323
Kostnader	-695 647	-862 799	-936 323
Nettokostnader	-3 772	5 000	5 000
Kommunbidrag	4 800	-5 000	-5 000
Resultat	1 028	0	0
Akkumulerat resultat	29 822	29 822	
Nettoinvesteringar	-53 509	-36 800	-46 400

Nämndens uppgift

Servicenämnden ansvarar för servicetjänster, administrativa och tekniska tjänster som utförs på uppdrag av Kommunstyrelsen, övriga nämnder i Borås Stad samt de kommunala bolagen. Dessa omfattar såväl nyanläggning som drift, fastighetsskötsel och lokalvård i kommunala fastigheter, reparationer i fordonsverkstad och mekanisk verkstad, tryckeri- och budtjänster, IT-tjänster, service inom ekonomiredovisning, personal- och löneadministration, telefonväxel samt flera andra tjänster av teknisk och administrativ karaktär.

Servicenämnden äger och administrerar merparten av kommunens maskin- och fordonspark samt kommunens IT-infrastruktur.

Servicenämnden är Borås Stads operativa krishanteringsresurs vid samhällsstörningar.

Indikatorer för att följa upp grunduppdraget

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Senaste utfall 2023
Andelen närproducerade livsmedel ska öka, %.		18,2	16,3	20,6	15,9
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.	4,7	6,4	6,1	6,4	6,6
Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %	39,8	39,2	35	49,9	

Verksamhetsmätt

Område	Verksamhetsmätt	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Övergripande Servicekontoret	Extern fakturering, tkr	17 765	14 855	17 500	17 500
Fordon Förråd Verkstad	Antal anmälda skador på fordon	416	428	500	500
	Antal bilar i bilpoolen	50	50	50	60
	Varav elbilar i bilpoolen	9	9	9	9

Ekonomiska förutsättningar

Servicenämndens verksamhet budgeteras med ett resultatkrav på 5,0 mnkr för 2024.

Servicenämnden är en utförarnämnd som helt finansieras med uppdragsersättningar från andra nämnder och bolag. Detta ställer krav på att inte automatiskt kostnadskompensera priserna till kunderna. Verksamheten måste löpande rationaliseras för att möta utvecklingen.

Kommunfullmäktige förutsätter att Servicenämnden bidrar till att uppfylla de effektivitets- och rationaliseringskrav som ställs på de tekniska verksamheter som är nämndens huvudbeställare och övriga nämnder/förvaltningar när det gäller de administrativa tjänsterna.

Vision

Servicenämnden ska, i sin roll som utförare, tillhandahålla kostnadseffektiva tjänster med god kvalitet. Detta innebär att servicenämnden kontinuerligt måste sträva efter god kompetens, väl utformade tjänster, ändamålsenlig utrustning samt professionell service.

Servicenämnden ska renodla sina verksamheter och inför nya åtaganden alltid göra en analys utifrån långsiktighet och kvalitet och avvisa uppdrag som uppenbart faller utanför nämndens kärnuppdrag. Samhällsnyttan ska ges stort utrymme i sådana bedömningar. Alternativa driftsformer ska också presenteras och beaktas i detta arbete.

Servicenämnden ska som aktör inom sina verksamhetsområden verka för balans i samhället, direkt motverka centralisering av marknadstjänster och erbjuda kostnadseffektiva lösningar för att öka konkurrensen på marknaden, utan att erhålla bidrag från skattekollektivet för ändamålet.

Servicenämnden ska även tillse att dess verksamhet inom respektive område inte blir för stor så att det hämmar marknadens utbud och utveckling och därmed minskar konkurrensen.

Servicenämndens dataverksamhet ska verka för en övergång till öppna standarder, detta för att minska kostnader och plattformsberoende lösningar.

Servicenämndens beredskap vid extraordinära händelser ska vara av hög kvalitet och nämnden ska ha tillgång till utbildad personal, som är förberedd för olika insatser i samhället.

Servicenämnden ska vara en konkurrenskraftig aktör inom beställar-utförar-konceptet med spetskompetens inom de av nämnden fastställda och prioriterade arbetsområdena.

Vid exploatering ska om möjligt de nära boendes synpunkter beaktas vid arbetstider och arbeten.

Möjligheten till att slå ihop Servicenämnden med Tekniska nämnden ska utredas.

Investeringar

Pantängen nybyggnation

Avser nybyggnation av kontorslokaler i anslutning till befintlig anläggning på Pantängen. Planerad inflyttning är senhösten 2024. Totalt beräknad investeringsutgift uppgår till 61,0 mnkr varav 8,0 mnkr är budgeterat 2024.

Pantängen nybyggnation, möblering

Avser inredning till nybyggnationen på Pantängen och omfattar kontorsmöbler, konferensmöbler samt möbler till offentliga utrymmen. Totalt avsätts 3,0 mnkr för ändamålet, fördelat på två år.

Fordon och maskiner

Servicenämnden håller genom sin fordonsenhet samtliga förvaltningar och en del bolag med fordon och maskiner. För utbyte av fordon och maskiner budgeteras 22,2 mnkr för 2024 och inkluderar ismaskin i den nya ishallen. Nivån är att betrakta som ett förslagsanslag. Finns absoluta behov kan anslaget överskridas ett enskilt år.

Utskriftenheter och kontorsutrustning

Avser utskriftsenheter och annan kontorsutrustning, till exempel infoskärmar. Servicenämnden ansvarar för merparten av denna utrustning som köps in och hyrs ut genom internhyresavtal till de beställande förvaltningarna. För 2024 avsätts 2,0 mnkr till Servicenämndens förfogande.

Mobiltelefoner

Borås Stad har ändrat modellen för hantering av mobiltelefoner och kringutrustning från leasing till ägda mobiltelefoner som ett led i att kostnadseffektivisera och förenkla hantering och distribution. Det nya upplägget innebär för 2024 ett investeringsanslag på 7,7 mnkr för inköp av utrustning.

IT-infrastruktur

Den gemensamma IT-infrastrukturen består av dataservrar och annan kommunikationsutrustning. Till nämndens förfogande avsätts normalt 2,0 mnkr årligen till förnyelse och utbyte av denna utrustning. Under 2024 planeras en större uppgradering av datacenter och därmed beräknas investeringsbudgeten för den gemensamma IT-infrastrukturen till 5,0 mnkr under 2024.

Tekniska nämnden

Ekonomiskt Sammandrag				tkr
	Bokslut 2022	Prognos 2023	Budget 2024	
Intäkter	103 375	102 624	106 413	
Kostnader	-262 900	-285 824	-297 813	
Nettokostnader	-159 525	-183 200	-191 400	
Kommunbidrag	167 521	183 200	191 400	
Resultat	7 996	0	0	
Akkumulerat resultat	40 088	40 088	40 088	
Nettoinvesteringar	-95 861	-124 876	-84 300	

Nämndens uppgift

Nämndens uppdrag är att vara väghållare för kommunala gator, ansvara för drift och underhåll av gator, torg, parker och gång- och cykelvägar samt myndighetsutövning inom trafikområdet. Uppdraget innebär att boråsare och besökare ska uppleva en trygg, ren och attraktiv stad med en smidig infrastruktur.

Vidare är nämndens uppdrag att bedriva en certifierad skogsförvaltning, hantera frågor om jakt och fiske, kalkning av försurade vattendrag samt beredning av arbete för personer i arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Uppdraget innebär ett skogsbruk med en ekonomisk avkastning, naturvård med biologisk mångfald samt tillgängliga och natursköna strövområden för boråsare såväl som för besökare.

Nämnden är huvudman för det kommunala lantmäteriet. Det innebär att nämnden ansvarar för en effektiv och rättssäker fastighetsindelning och ansvarar därmed för fastighetsbildning och fastighetsregistret med tillhörande registerkarta. Myndigheten har även hand om adressättning och lägenhetsregistret inom kommunen.

Nämnden ansvarar också för persontransporter vilket innebär att samordna samhällsbetalda persontransporter som skolskjuts och färdtjänst.

Indikatorer för att följa upp grunduppdraget

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Senaste utfall 2023
Andelen medborgare som är positiva till skötseln av gator och vägar ska vara högre än genomsnittet i riket (%)			65,3	65,3	65,3
Andelen medborgare som är positiva till allmänna platser, parker, torg mm ska vara högre än genomsnittet i riket (%)			84,8	84,8	84,8
Andelen medborgare som är positiva till skötseln av naturområden ska vara högre än genomsnittet i riket (%)			86,7	86,7	86,7

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Senaste utfall 2023
Andelen sakägare som är nöjda eller mycket nöjda med handläggningen av lantmäteriförrättningar ska öka (%)		90,3 %	90,3 %	90,3 %	
Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %	54	35,7	31	47,2	

Verksamhetsmätt

Väghållning

Område	Verksamhetsmätt	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Väghållning, driftkostnader	Kostnad kronor/invånare och dag	1,63	1,66	1,7	1,75
	Vinterväghållning (kr/m ²)	9,2	8,2	8	8
	Övrigt underhåll (kr/m ²)	11,13	12,47	13	13
Belägningsunderhåll	Belagd volym (m ²)	119 508	107 070	116 000	118 000
	Del av total yta (%)	3,6	3,2	3,4	3,5
	Kostnad (kr/m ²)	136	178	125	170
Trafikbelysning	Antal lampor	19 175	20 532	20 500	20 535
	Energiförbrukning (MWh)	7 117	6 866	6 800	6 226
Parkering	Antal avgiftsbelagda p-platser inom cityringen	369	369	365	365

Arbetsmarknadspolitiska åtgärder

Verksamhetsmätt	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Antal personer i arbetsmarknadsåtgärder	56	61	65	65
Dagsverken totalt	12 027	12 700	12 500	12 300

Skogsdrift

Verksamhetsmätt	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Förvaltd produktiv skogsmarksareal (ha)	9 500	9 500	10 766	15 000
Avverkad volym totalt (m ³ fub)	35 100	27 100	39 000	60 000

Park

Verksamhetsmätt	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Total parkareal (ha)	1 106	1 109	1 107	1 103
Parkyta per capita (m ² /capita)	97	97,2	97,1	96,4
Total planterad yta (m ²)	64 900	65 000	66 000	65 000
varav perenna planteringar (m ²)	5 000	4 700	5 500	4 800
Total parkkostnad (kr/m ²)	2,58	2,74	3,03	3,26
Parkkostnad per capita (kr/capita)	250	267	294	315
Antal lekplatser på allmän platsmark	163	161	161	161

Ekonomiska förutsättningar

Kommunbidraget budgeteras till 191,4 mnkr för 2024. Kommunbidraget har höjts med 1,2 mnkr som kompensation för tillkommande ytor och ökade kostnader för drift- och underhållsavtal, samt arkeologiska undersökningar. Nämnden erhåller även kompensation för höjt personalomkostnadspålägg med 0,6 mnkr. Kommunbidraget justeras med 7,5 mnkr till följd av högre avkastningskrav från skogsbruket, samt avveckling av Mobile Info Center.

Vision

Tekniska nämnden ska bedriva en effektiv förvaltning av ägda samhällsresurser. Nämnden ska sträva efter att göra hela Borås Stad infrastruktur trygg, effektiv och attraktiv.

Borås Stads vägar, gång & cykelbanor skall hålla en hög standard och tjäna invånarnas behov av transport året om.

Nämnden skall med sina samlade resurser erbjuda övriga förvaltningar, samt kommunala bolag, kostnadseffektiva tjänster med hög kvalitet.

Nämndens beredskap vid extraordinära händelser skall vara av hög kvalitet. Nämnden skall tillse att utbildad personal finns till förfogande vid eventuella insatser i samhället.

Möjligheten till att slå ihop Tekniska nämnden och Servicenämndens verksamhet ska utredas.

Verksamheten 2024

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet

Beträffande cykelinfrastruktur ska lokala cykelvägar i Borås centrum samt i serviceorterna prioriteras, före sammanhängande stråk.

Tekniska nämnden ska under året arbeta med att skapa fler trafiksäkra miljöer, särskilt kring förskolor och grundskolor.

Tekniska nämnden ska inventera och analysera behovet av beläggning av Borås vägnät så att det möjliggör flerårsplanering.

Nya uppdrag 2024

Möjligheten att låta Viskans park fortsätta mot Sandared, Dalsjöfors, Viskafors och Fristad ska utredas.

Möjligheten till att slå ihop Tekniska nämnden och Servicenämndens verksamhet ska utredas.

Nämnden ska presentera ett förslag till reviderade regler för färdtjänst med målsättning att införa differentierade taxor baserat på antal färdtjänstresor per månad.

Investeringar

Beläggningsunderhåll

Förändrad redovisningsmetod för beläggningsunderhåll innebär att beläggningsunderhållet betraktas som investering och skrivs av under en längre period i stället för att som tidigare kostnadsförs direkt som driftkostnad. För 2024 avsätts 20,0 mnkr i investeringsbudgeten. Kvar på driften finns 1,8 mnkr för reparationer och akut asfaltunderhåll vilket innebär en total nivå för beläggningsunderhållet på 21,8 mnkr. Tillkommer gör externa medel för återställning av mark efter fiberdragningar.

Attraktiv stad

För den fortsatta förnyelsen av stadskärnan finns ett behov av att hitta en samsyn bland de aktörer som finns inom centrum samt att upprätta ett program för den fortsatta utvecklingen av stadscentrum. Under 2024 finns behov av att genomföra en upprustning på del av Sandwalls plats då granithällarna blivit sönderkörda av tunga fordon vilket har fått till följd ständigt återkommande lagningar samt skaderisk för fotgängare. Åtgärder behövs också för att begränsa biltrafiken på platsen. För 2024 avsätts 1,0 mnkr inom detta konto.

Diverse mindre gatu- och broarbeten

Projektet avser ombyggnads- och nyanläggningsarbeten för gator och broar som ur investeringssynpunkt är av mindre omfattning. Genom att årligen avsätta en summa kan administrativa tids- och kostnadsbesparingar erhållas genom att undvika ett förfarande där Kommunfullmäktige- eller Kommunstyrelsebeslut ska inväntas för varje enskilt projekt. Under 2024 planeras bl.a. trafiksäkerhetsåtgärder, upprustning gångbanor och utbyggnad av cirkulationsplatser vid Druveforsvägen. Anslaget för 2024 är 5,5 mnkr. Om en enskild insats ett år gör att anslaget överskrids så avräknas detta från nästa års volym.

Program för tillgänglighet

Programmets intentioner preciseras i en handlingsplan som pekar ut Tekniska nämndens roll att identifiera återstående hinder i den fysiska miljön samt i samråd med företrädare för handikapporganisationerna prioritera i vilken ordning dessa ska avhjälpas utifrån. För projekten avsätts 1,0 mnkr årligen.

Reinvestering och byggnation av gång- och cykelvägar

Utbyggnad av gång- och cykelvägar (GC-vägar) syftar i första hand till att skapa trafiksäkra förbindelser för de oskyddade trafikanterna. Strävan ska vara att få genomgående gång- och cykelstråk av hög standard. Utbyggnaden av GC-vägar sker i enlighet med den av Tekniska nämnden antagna Cykelplanen för 2022-2023. Cykelplanen innebär förutsättningar för att fler ska välja cykeln som transportmedel. Anslaget för 2024 är 5,0 mnkr vilket även innefattar upprustning/reinvestering

av befintliga GC-vägar. Även GC-vägar där Trafikverket är väghållare kan bli aktuella. Borås Stad är beredd att bidra till finansieringen om detta är angeläget och innebär en tidsmässig tidigareläggning.

Reinvestering gatubelysning

Investeringsutrymmet avser reinvestering i större anläggningar som vid röt- eller rostskadebesiktning har visat sig vara till stor del utdömda för fortsatt drift. Även utbyte av belysningskablar i centrala staden omfattas av investeringsutrymmet. För 2024 avsätts 4,0 mnkr. Medel från fiberdragande aktörer kan användas till kabelutbyte om det är orsakat av fibergrävningarna.

Energi- och miljöeffektivisering av gatubelysning

Borås Stads gatubelysning består av 20 000 ljuspunkter och utvecklingen går fort både vad det gäller energieffektivitet och teknik. Enligt Borås Stads miljömål ska energianvändningen för bland annat gatubelysning minska med 15 procent och för att nå detta behöver takten på utbytet öka de närmsta åren. Vid besiktningar har det uppdagats att gamla kablar genererar stora energiförluster. Energiförbrukningen har varit uppemot 30 procent högre än den installerade effekten. För 2024 avsätts 2,0 mnkr. Utöver detta kan tillkommande lönsamma investeringar genomföras.

Utbyggnad av kabelskåp - gatubelysning

När gatubelysningen en gång i tiden anlades var det nätbolagen som byggde och sedan ägde den. Belysningen (belysningsnätet) kopplades då in direkt i nätbolagens transformatorstationer. Energiförbrukningen räknas ut teoretiskt utifrån installerad effekt och antal brinntimmar, så kallad ackordsbelysning. Att mäta gatubelysningen innebär att vi kan tillgodoräkna oss de ekonomiska besparingar som görs vid ett utbyte till LED-armaturer. LED-belysning är generellt inställd att effektsänkas nattetid, vilket inte tas hänsyn till vid beräkning. Att mäta gatubelysningen skulle innebära att vi får en bättre koll på belysningsanläggningen; vi kan se var det finns stora förluster och på så vis reinvestera i nätet där det behövs. För 2024 avsätts 3,5 mnkr för ändamålet.

Kollektivtrafik (stadstrafiken)

I takt med att förbättringar görs för kollektivtrafiken krävs infrastrukturåtgärder i form av investeringar. Ytterligare tillgänglighetsanpassning av hållplatser är planerade att genomföras under 2024. Målet är att få en mer tillgänglig kollektivtrafik vilket möjliggör ett ökat resande. För åtgärderna avsätts ytterligare 2,5 mnkr under 2024.

Borås flygplats

Borås flygplatsförening har tagit fram en framtidsplan för Borås flygplats och har certifiering för närvarande till 2028. Inom detta konto avsätts 0,6 mnkr årligen.

Ny Nybro

Den befintliga Nybron över Viskan har fel riktning med hänsyn till att cityringen och korsningen med Västerlånggatan är otydlig till sin funktion. Genom att bygga en ny bro kan bron riktning mot Yxhammarsgatan förbättra framkomligheten på cityringen vilket också ger bättre förutsättningar för kollektivtrafiken att trafikera den mest robusta leden i city. För projektet har medel tidigare beviljats för gångstråket Resecentrum–Borås Kongress/Högskolan och nu återstår själva bron. Totalt beräknad utgift för bron uppskattas nu till 80 mnkr varav 12,0 mnkr budgeteras under 2024.

Grönområdesplanen

Projektet avser genomförande av de åtgärder som omfattas av grönområdesplanen för Borås Stad. De åtgärder som föreslås i planen avser bland annat att förstärka grönområden till mer sammanhängande stråk samt att tillskapa nya områden ingående i grönstrukturen inom Borås stad. För 2024 avsätts 1,0 mnkr.

Lekplatser

Tekniska nämnden förvaltar 161 lekplatser inom kommunen. En del av lekplatserna är slitna och uppfyller inte längre säkerhetskraven. För säkerheten på lekplatser gäller i dag särskilda normer. Lekplatserna ska besiktigas en gång om året och ska dessutom ha kontinuerlig tillsyn. För upprustning och renovering av lekplatser avsätts 10,0 mnkr under 2024. Här ingår också offentliga toaletter i anslutning till lekplatserna.

Diverse mindre parkinvesteringar

Åtgärder inom parkverksamheten som nämnden förfogar över kan bland annat avse utbyte av träd, upprustning av trappor och renovering av parkvägar. För ändamålet avsätts årligen 3,0 mnkr.

Handlingsplan för trygga fysiska miljöer

Tekniska nämnden har initierat arbetet med att ta fram en handlingsplan inom uppdraget "Trygga fysiska miljöer" inom BRÅ. Tillsammans med flera andra nämnder och Borås City är målet att ta fram ett verktyg för att på ett strukturerat och kunskapsbaserat sätt arbeta med trygghetsfrågan på lång sikt. Åtgärder som omfattas av planen är bland annat att förbättra områden och platser som upplevs som otrygga av invånarna både genom upprustning och/eller nyprojektering och genomföra fler snabba och effektiva punktinsatser kopplat till felanmälningar och synpunkter. För ändamålet avsätts årligen 3,0 mnkr.

Gåshult - upprustning byggnader

Avsikten med projektet är att iordningställa gårdsmiljön i reservatet med åtgärder för att öka besöksvärdet, tillgänglighetsanpassa byggnaderna, yttre och inre renoveringar av byggnaderna, renovering av sågen samt tillskapande av såväl toaletter som utställningslokal. Totalt avsätts 0,5 mnkr för projektet under 2024 med slutpunkt 2026.

Viskans park

I mars 2021 antogs stadsbyggnadsprogrammet "Staden vid parken". I samband med att Borås firade 400 år fick parken namnet "Viskans park" efter en nomineringsprocess med efterföljande omröstning bland boråsarna. För en jämn utbyggnad av parken under lång tid föreslås att det löpande genomförs en blandning av de komplexa, mer kostsamma åtgärderna och de enklare, mindre kostsamma och därmed snabbare åtgärderna. Eftersom utbyggnaden av Viskans Park kommer att ta betydligt längre tid än fem år kommer en komplettering av 5-årsperioden framåt tillkomma. I befintlig budget ingår inte kostnaderna för att anlägga broar och överbyggnader. Investeringen beräknas i dagsläget till ca 90,0 mnkr. För 2024 avsätts 7,0 mnkr till projektet.

Klimatanpassningsinvesteringar

Klimatanpassningsinvesteringar avser olika åtgärder för att motverka negativa effekter av klimatförändringarna. Exempel på åtgärder kan vara iordningsställande av dagvattenpark, klimatsäkring av park- och gångvägar, reinvestering av park- och gångvägar/grusytor efter skyfallsskador, grävning av dämmande vallar, återvätning av dikad skogsmark och klimatanpassade skogsodlingsmetoder. Totalt avsätts 5,0 mnkr årligen för projekten.

Bokningssystem för resor

Avser ett nytt tillgänglighetsanpassat bokningssystem för resor i form av bokning via webben och genom en applikation för bokning/avbokning av samhällsbetalda resor. Beräknad investeringsutgift för bokningssystemet uppgår till 1,2 mnkr och avsätts i Budget 2024.

Tekniska nämnden

Persontransporter

Ekonomiskt Sammandrag

tkr

	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Intäkter	20 164	14 307	14 637
Kostnader	-101 042	-94 707	-106 187
Nettokostnader	-80 878	-80 400	-91 550
Kommunbidrag	78 400	80 400	91 550
Resultat	-2 478	0	0
Akkumulerat resultat	-	-	-
Nettoinvesteringar	-	-	-

Indikatorer för att följa upp grunduppdraget

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Senaste utfall 2023
Andelen kunder som är nöjda, eller i högsta grad nöjd med färdtjänsten ska bibehållas eller öka (%)	85	85	85	85	95
Andelen elever som tycker att särskoleskjutsen är bra eller mycket bra ska bibehållas eller öka (%)	85	85	85	85	94

Verksamhetsmått

	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Antal färdtjänstillstånd	4 214	4 109	4 600	4 300
Antal färdtjänstillstånd/1000 invånare	37	36	41	41
Antal färdtjänstresor	247 085	284 075	310 000	330 000
Kostnad per resa (kr)	256	239	208	200
Antal resor för elever i anpassad skola	35 537	36 000	33 000	38 000

Ekonomiska förutsättningar

Nettokostnaderna budgeteras till 91,6 mnkr för 2024. Kommunbidraget till verksamheten har förstärkts med 9,0 mnkr till färdtjänsten för indexerade kostnader och volymökning.

Kommunbidraget har också utökats med 0,4 mnkr för drift- och kapitalkostnad för ny app för bokning av resor. Eventuella ekonomiska avvikelser för denna verksamhet hanteras alltid i bokslutet.

Miljö- och konsumentnämnden

Ekonomiskt Sammandrag		tkr	
	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Intäkter	22 178	30 620	31 145
Kostnader	-55 192	-62 270	-60 445
Nettokostnader	-33 014	-31 650	-29 300
Kommunbidrag	35 650	31 650	29 300
Resultat	2 636	0	0
Akkumulerat resultat	1 055	1 055	-
Nettoinvesteringar	-	-	-

Nämndens uppdrag

Miljö- och konsumentnämnden fullgör Borås Stads uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Myndighetsutövning och tillsynsarbete syftar till att skydda boråsarnas miljö, säkerställa boråsarnas hälsa och säkerhet, en effektiv och hållbar samhällsplaneringsprocess, lika och rättvisa regler för företag samt för att motverka brottslighet.

Nämnden ansvarar även för kommunens budget- och skuldrådgivning, konsumentrådgivning samt energi- och klimatrådgivning.

Miljö- och konsumentnämnden ansvarar för miljövärden och naturvårdsfrågorna i kommunen i den mån det inte ankommer på annan.

Indikatorer för att följa upp grunduppdraget

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Senaste utfall 2023
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.	5,7	5,8	6,3	5,3	4,8
Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %	55	55,4	47,6	68,3	

Verksamhetsmätt

Miljötillsyn

Verksamhetsmätt	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Antal delegationsbeslut	945	1 077	1 100	1 300
Antal inspektioner och personliga möten miljötillsyn	255	297	500	500
Antal inspektioner och personliga möten enskilda avlopp	58	282	400	400
Antal inspektioner och personliga möten hälsoskydd	281	400	450	450

Miljö- och naturvård

Verksamhetsmätt	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Naturvårds- och hållbarhetsprojekt	5		2	
Deltagare i miljöutbildning, ack för året	596		600	600

Konsument Borås

Verksamhetsmätt	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Rådgivningsärenden, BUS	639	710	675	700
Rådgivningsärenden, konsumenträttslig, KVL	1 049	1 201	1 200	1 200
Föreläsningar och informationstillfällen	60	101	50	50

Livsmedelskontroll

Område	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Antal livsmedelsverksamheter	840	860	860	860

Ekonomiska förutsättningar

Kommunbidraget för Miljö- och konsumentnämnden uppgår till 29,3 mnkr för 2024.

Nämndens tillgängliga resurser har förstärkts med 2,5 mnkr för att permanenta projektet med myndighetssamverkan mot fusk, osund konkurrens och organiserad brottslighet. Nämnden erhåller även kompensation för höjt personalomkostnadspålägg med 0,4 mnkr. Nämndens ramar justeras i och med avvecklingen av Naturvårdsfonden, samt 2,5 mnkr i sparbetning.

Vision

Människan påverkar sin omgivning på många sätt och en lång rad miljöfrågor är noga reglerade både på nationell nivå och EU-nivå.

Borås Stad betonar förvaltarskapstanken. Det är samhällets ansvar att skydda individen från skadlig påverkan, samtidigt är det vår uppgift att hushålla med resurser och bevara kulturlandskapet. Vi håller inte med om att människan nödvändigtvis skulle vara naturens fiende, snarare ser vi samhället som en del av miljön.

Vi ställer oss bakom tanken att bevara biologisk mångfald, vilket inte innebär att exempelvis skogsbruk ska inskränkas för att inte påverka enskilda individer av någon särskild art. Hänsyn till den grundlagsskyddade äganderätten ska tas i beaktning så att inga orimliga intrång sker i denna.

Miljö- och konsumentnämnden är den politiska församling som inom Borås Stad är ansvarig för det lokala miljö- och hälsoskyddsarbetet. Nämnden har också ansvaret för ekonomisk rådgivning, samt tillstånd. Utöver detta ska nämnden tillse att Borås Stad präglas av en ren miljö både inom- och utomhus. Nämnden ska gentemot medborgarna även vara behjälplig med rådgivning kring exempelvis konsumentfrågor, vilket tillhandahålls av för ändamålet utbildad och kompetent personal.

Personal som bedriver tillsynskontroller ska vara utbildade och bedriva arbetet på ett rättssäkert sätt och till en skälig kostnad för näringsidkare.

Borås Stad tillstyrker inte att kommunens gemensamma medel satsas på så kallade klimatåtgärder av ren symbolkaraktär.

Verksamheten 2024

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet

Miljö- och konsumentnämnden ska utreda hur förvaltningen kan effektivisera tillsynsverksamheten enligt alkohollagen.

Borås Stad ska slopa kvantitativa mål beträffande ekologiska livsmedel.

Nya uppdrag 2024

Nämnden ansvarar för att avsluta Borås Stads medlemskap i FairTrade.

Fritids- och folkhälsonämnden

Fritids- och folkhälsonämndens verksamheter är indelade i två ekonomiska ramar: fritid- och folkhälsa samt föreningsbidrag.

Fritid- och folkhälsa

Ekonomiskt Sammandrag			tkr
	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Intäkter	58 855	65 530	66 949
Kostnader	-306 574	-321 830	-358 299
Nettokostnader	-247 719	-256 300	-291 350
Kommunbidrag	241 950	256 300	291 350
Resultat	-5 769	0	0
Akkumulerat resultat	-	-	-
Nettoinvesteringar	-13 765	-22 550	-

Nämndens uppgift

Fritids- och folkhälsonämndens uppdrag utgår från de nationella övergripande folkhälsomålen. Nämnden ska främja fritidsverksamheten i kommunen och tillgodose allmänhetens och organisationers behov av mötesplatser och öppen ungdomsverksamhet samt anläggningar för motion, rekreation och tävlingsverksamhet. Nämnden har också ansvar för samarbetsuppdraget kring mötesplatser, demokrati och lokalt inflytande samt överenskommelsen med civilsamhället. Nämndens uppdrag utifrån reglementet handlar om att verksamheten tillsammans, både internt och externt med andra, skapar förutsättningar för god hälsa och meningsfull fritid för alla invånare.

Indikatorer för att följa upp grunduppdraget

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Senaste utfall 2023
Simkunnigheten ska öka	82,6%	75,5%	0%		
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.	8,6	9,5	7,9	7,8	8,4
Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten	12,8	11,7	6,2	10,7	11,3

Verksamhetsmätt

Område	Verksamhetsmätt	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Öppen ungdomsverksamhet-fritidsgårdsverksamhet	Öppethållande timmar per vecka, fritidsgård	295	295	315	315
	Öppethållande dagar per vecka	6	6	6	6

Område	Verksamhetsmätt	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
	Andel besökare som är flickor/kvinnor	38%	39%	50%	50%
Badenheten	Antal besökare Stadsparkbadet	82 599	170 122	240 000	240 000
	Antal besökare Borås Simarena	70 370	129 681	170 000	140 000
	Antal besökare Sandaredsbadet	42 277	51 078	65 000	65 000
	Antal besökare Dalsjöbadet	24 781	33 213	38 000	30 000
	Antal besökare Alidebergsbadet	24 673	29 916	30 000	30 000
Mötesplatser	Öppethållande timmar per vecka, mötesplatser	185	185	200	200
	Öppethållande dagar per vecka	6	5	5	5
	Andel besökare som är flickor/kvinnor	52%	52%	50%	50%

Ekonomiska förutsättningar

Nettokostnaderna för Fritid- och folkhälsonämnden budgeteras till 291,4 mnkr för 2024 vilket är en ökning med 31,0 mnkr jämfört med vårens ramar. Nämnden tillförs 17,0 mnkr i ökat kommunbidrag för ökade interna och externa hyror inklusive nya tillförda anläggningar såsom Ishallen mm. I övrigt förstärks kommunbidraget med 5,5 mnkr för att badverksamheten skall kunna anpassas till nya momsregler och besöksmönster. Förstärkningen innebär att nämnden skall fortsätta verksamheten vid Alidebergsbadet. Vidare utökas kommunbidraget med 3,0 mnkr för förberedelse inför genomförandet av SM-veckan vinter 2025, med 1,0 mnkr för brottsförebyggande arbete och förstärkning av ordsråden med 1,5 mnkr.

I samband med beslutet om ekonomiska ramar 2024 fick Fritids- och folkhälsonämnden 0,3 mnkr i ökad målgruppsefterfrågan enligt volymberäkning för fritidsgårdarna. Nämnden erhåller även kompensation för höjt personalomkostnadspålägg med 0,9 mnkr.

Vision

Den ideella sektorn utgör vid sidan av det privata näringslivet och den offentliga sektorn en tredje betydelsefull sfär inom det svenska samhället. Enskilda individers frivilliginsatser, de ideella föreningarnas och idrottslivets arbete stärker det sociala kapitalet i samhället och har en stor betydelse för bland annat kulturarvets bevarande, kunskapsutvecklingen, folkhälsan och demokratin.

Starka lokalsamhällen och en trygg och levande hembygd, präglad av en stark medborgaranda, där människor oegennyttigt tar ansvar för samhället och andra medborgares välbefinnande, är en viktig faktor i byggandet av det goda samhället.

Tidigare studier visar ett tydligt samband mellan motion och folkhälsa. En mycket viktig del av folkhälsoarbetet är att människor uppmuntras att aktivera sig på regelbunden basis. Särskilt gäller detta barn och ungdomar mot bakgrund av att en oroväckande hög andel av den yngre generationen rör sig allt mindre, vilket riskerar att få förödande konsekvenser. Borås Stad ser positivt på idrottsföreningars närvaro i anslutning till skolan.

Idrottsrörelsen är en del av den svenska folkrorelsetraditionen och spelar som sådan en stor roll inte bara för människors hälsa och gemenskap utan erbjuder dessutom en meningsfull och innehållsrik fritid som leder bort från kriminalitet och missbruk.

Särskilt framgångsrika idrottsföreningar och enskilda utövare kan sätta hemkommunen på kartan och bidra på så sätt till den lokala tillväxten.

Borås Stad har mycket att vinna på att stödja det lokala idrottslivet, i stort såväl som smått. Tillgänglighet och mångfald vad gäller idrotts- och motionsanläggningar är centralt men också ekonomiska bidrag till projekt och löpande verksamhet är av vital betydelse. För att utveckla Borås Stads idrottsliv krävs samarbete mellan kommun, näringsliv och idrottsföreningar.

Borås Stad måste satsa ännu mer på spontanidrotten, då det är ett viktigt inslag i våra ungdomars fritid och kommunen ska ha som målsättning att tillhandahålla de förutsättningar som krävs just för spontanidrott.

Utöver idrotten finns också andra behov av nöjen och rekreation för att fylla människors fritid med meningsfulla aktiviteter. För att öka antalet ungdomar som söker sig till föreningslivet är det viktigt med ett brett utbud av aktiviteter. Föreningar som erhåller bidrag ska garantera att verksamheten är drogfri och inte undergräver svenska, demokratiska värderingar. För att motverka fusk med kommunens föreningsbidrag är det viktigt att noggranna kontroller utförs och att allt misstänkt fusk polisanmäls.

Det är inte kommunens uppgift att främja och bevara etniska föreningar som inte omfattas av majoritetssamhället eller minoritetslagstiftningen. Stadens bedömning är att det är civilsamhällets uppgift att, om intresset existerar, utveckla sin egen verksamhet och därigenom tillfredsställa eventuella ambitioner om bevarande av övriga kulturer i det svenska samhället.

Nya uppdrag 2024

Fritid- och Folkhälsonämnden uppdras att tillsammans med berörda nämnder planera aktivitetsplatser i alla serviceorter.

Fritid och Folkhälsonämnden ska, tillsammans med Kommunstyrelsen, skyndsamt utreda hur en bolagisering av Stadsparkbadet kan ske.

Investeringar

Konstgräsplaner

Nämnden följer den utbytesplan som finns för de befintliga konstgräsplanerna. Nästa års plan omfattar byte av konstgräs på två planer samt asfaltering runt konstgräs. Inom verksamheten genomförs också miljöförbättrande åtgärder med mera för att uppdatera planerna. Totalt avsätts 2,5 mkr 2024.

Aktivitetsplatser och näridrottsplatser

Avser utveckling av näridrottsplatser och utebad i enlighet med utredningen "Näridrottsplatser och badplatser i Borås Stad". För 2024 avsätts 0,8 mkr inom detta konto.

Badplatser

Årligt anslag med syfte att genomföra förbättringar på stadens badplatser. För 2024 avsätts sammanlagt 0,6 mkr inom detta konto.

Idrottsanläggningar, simhallar och mötesplatser

Avser inventarier och utrustning till idrottsanläggningar, simhallar och mötesplatser. Inom detta konto avsätts årligen 1,5 mnkr.

Spår och leder

Arbetet följer planen för spår och leder som beslutades 2020. Inriktningen är att underlätta för allmänheten att röra sig i grönområden och skogar just där de bor oavsett om de bor nära centrum eller i något mindre samhälle utanför staden. För 2024 avsätts sammanlagt 0,5 mnkr för att bl.a. färdigställa mountainbike på Kranmossen med barnområde.

Evenemangsstaden Borås

Avser insatser för att underlätta för föreningar att arrangera stora tävlingar och mästerskap. Insatserna kan variera beroende på vilka arrangemang som tilldelas staden. Under 2024 genomförs bland annat fiber på motorstadion, tält IP-skogen och andra prioriterade åtgärder på anläggningarna. För projekten avsätts 0,75 mnkr under 2024.

SM-veckan 2025

Under januari 2025 genomförs SM-veckan i Borås med cirka tjugo SM-tävlingar på våra olika arenor. Evenemanget TV-sänd och innehåller flertalet kringarrangemang. Förberedande investeringar för att kunna genomföra arrangemanget utförs under 2024. För projektet avsätts sammantaget 2,0 mnkr 2024.

Åtgärder utifrån Trygghetsplanen

För 2024 planeras att förbättra skyltning, belysning, hjärtstartare mm efter inventeringslistor från bland annat trygghetsvandringar. För projekten avsätts 0,5 mnkr 2024.

Boda aktivitetspark

Satsningen på Boda fortgår för att färdigställa aktivitetsparken samt förstärka tryggheten i området med bland annat ny och kompletterande belysning. Beräknad totalutgift för projektet är 8,85 mnkr och beräknas bli slutförd under 2025.

Mindre anläggningsinvesteringar

Under 2024 genomför nämnden ett antal mindre investeringar på anläggningarna av engångskaraktär. Exempelvis underhåll på Ryavallen, passagesystem på idrottshallar och anpassningar på Brämhults IP. För projekten avsätts 2,25 mnkr under 2024.

Boråshallen ombyggnad etapp 2

Boråshallen erbjuder både bredd- och elitidrott med en publikkapacitet på cirka 2 900 besökare. Hallen är 65 år gammal och har stora behov av underhålls- och renoveringsinsatser, men också en potential att ytterligare utvecklas. Projektet är en fortsatt utveckling på Boråshallen som en eventarena och innefattar att göra den mer tillgänglig och ändamålsenlig, samt att renovera omklädningsrummen. För projektet avsätts sammantaget 25,0 mnkr varav 20,0 mnkr finns tillgängligt under 2023. Sannolikt kommer merparten av medlen att flyttas till 2024.

Nya isytor i Borås

Nybyggnation av två nya isytor i Knallelandsområdet som kompletterar utbudet i det idrottsliga klustret i området. Färdigställande beräknas ske under 2024. För projektet avsätts 120,0 mnkr varav 45,0 mnkr beräknas att bli förbrukad under 2024.

Inredning nya Ishallen

Avser inredning som inte ingår i själva byggnationen t.ex. musikanläggningar, TV, möbler, kök mm. För ändamålet avsätts 2,0 mnkr som ett engångsbelopp under 2024.

Bodavallen ombyggnad

Nybyggnad och/eller tillbyggnad av omklädningsbyggnad med tillhörande biutrymmen åt olika föreningar på Bodaområdet. Arbete med detaljplanen pågår. För projektet avsätts sammantaget 14,0 mnkr varav 2,0 mnkr bedöms förbrukas under 2024.

Ny idrottshall Boda

Nybyggnad av fullstor idrottshall med omklädningsrum åt både föreningar och Bodaskolans årskurs 7-9 samt den anpassade grundskolan och en mindre allaktivitetshall. Projektet innefattar även lokaler för förskoleklass åt Bodaskolan F-6 samt en mindre skolgård. Arbete med detaljplanen pågår. För projektet avsätts sammantaget 80,0 mnkr varav 8,8 mnkr bedöms förbrukas under 2024.

Dalsjöbadet ombyggnad

Befintlig badanläggning i Dalsjöfors är i behov av renovering. Projektet avser klimatskal, bassäng, ytskikt, ombyggnad omklädningsrum och installationer. Delar som avser idrottshallen mm ingår inte i projektet. För projektet avsätts 3,0 mnkr under 2024.

Fritids- och folkhälsonämnden (föreningsbidrag)

Ekonomiskt Sammandrag			tkr
	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Intäkter	19	45	45
Kostnader	-43 590	-45 945	-45 345
Nettokostnader	-43 571	-45 900	-45 300
Kommunbidrag	44 800	45 900	45 300
Resultat	1 229	0	0
Akkumulerat resultat	-	-	-
Nettoinvesteringar	-	-	-

Ekonomiska förutsättningar

Totalt beräknas kommunbidraget för föreningsbidragen till 45,3 mnkr för budgetåret 2024. Då kostnaderna inom verksamheten nästan uteslutande styrs av de regler fullmäktige fastställt, brukar eventuella budgetavvikelser regleras i nästkommande bokslut.

Verksamheten 2024

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet

Kommunen delar inte ut bidrag till etniska föreningar.

Kommunen delar inte ut bidrag till föreningar vars syfte är att bevara annan kultur än majoritetssamhällets eller de nationella minoritetsgrupperna.

Kulturnämnden

Ekonomiskt Sammandrag		tkr		
	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	
Intäkter	33 057	30 651	30 144	
Kostnader	-229 159	-238 551	-213 194	
Nettokostnader	-196 102	-207 900	-183 050	
Kommunbidrag	196 800	207 900	183 050	
Resultat	698	0	0	
Akkumulerat resultat	8 515	8 515	8 515	
Nettoinvesteringar	-6 263	-12 159	-5 600	

Nämndens uppgift

Nämnden ska främja ett levande kulturliv för alla och bevara kulturarvet i Borås samt vara huvudman för stadens kulturinstitutioner i den mån detta inte ankommer på annan.

Dessutom åligger det nämnden att handlägga ansökningar om bidrag från institutioner, organisationer eller enskilda, inom nämndens verksamhetsområde. Att besluta om förvärv av konst för utsmyckning/gestaltning av offentliga platser och byggnader och anskaffa konstverk inom ramen för anvisade medel. Att verka för ett bevarande av för samhällsbilden värdefulla byggnader och bebyggelsemiljöer.

Nämnden ansvarar också för att bevara och förmedla kulturarvet och göra det mer tillgängligt samt att stödja lokalhistorisk forskning. Nämnden ansvarar även för samordning av barn- och ungdomskultur.

Indikatorer för att följa upp grunduppdraget

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Senaste utfall 2023
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.	4,3	5,6	4,2	5,3	5,4
Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %	6,3	4,4	4	4,7	5,7

Verksamhetsmätt

Område	Verksamhetsmätt	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Folkbibliotek	Antal folkbibliotek	11	11	11	11
	Öppethållande timmar per vecka, folkbibliotek	360	391	430	430
Egen organisation	Andel kulturaktiviteter för barn och unga exkl. all verksamhet på Kulturskolan %.	51	57	55	55

Område	Verksamhetsmått	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Biblioteksverksamhet	Antal medialån biblioteken i Borås	683 803	795 641	700 000	700 000
	Antal medialån skolbiblioteken i Borås	197 647	203 572	250 000	250 000
	Antal besökare biblioteken i Borås	303 487	466 652	600 000	500 000
Museiverksamhet och kulturminnesvård	Antal besökare Borås museum	21 094	28 086	25 000	25 000
	Antal besökare Textilmuseet	30 794	64 576	50 000	50 000
Konst och utställningsverksamhet	Antal besökare Konstmuseet	89 513	53 912	25 000	25 000
Teaterverksamhet	Antal besökare Stadsteatern	4 892	12 770	20 000	20 000
Kulturskola	Antal elever Kulturskolan, avser kursplatser och ej unika elever	1 990	2 200	2 100	2 100
Filmverksamhet	Antal besökare Röda Kvarn	3 814	6 987	11 500	11 500
Kulturhuset	Antal besökare Kulturhuset	122 109	251 602	330 000	330 000

Ekonomiska förutsättningar

Kulturnämndens verksamhet budgeteras till 183,1 mnkr för 2024. Nämndens kommunbidrag har höjts med 1,5 mnkr för ökade externa hyror och 0,7 mnkr för skolbibliotek i nya Fredriksborgsskolan. Kommunbidraget justeras med 35,2 mnkr i och med nedläggningen av den egna ensemblen i Stadsteatern, slopade stöd till studieförbund med religiös eller politisk koppling, samt harmonisering av kulturfinansiering till övriga jämförbara kommuner. Nämnden erhåller även kompensation för höjt personalomkostnadspålägg med 0,7 mnkr.

Vision

Borås Stad vill bevara den svenska kulturen som vi har utvecklat genom århundradenas lopp. Vi eftersträvar ett samhälle som verkar för demokratiska och jämställda värderingar, präglad av ömsesidig respekt.

Borås kulturliv ska eftersträva att kunna erbjuda bra kultur till såväl gammal som ung. Bra kultur kan vara gränsöverskridande och nyskapande, hjärnan ska få nya intryck och uppleva lust, olust, inspiration, känslor och tankar blandat med igenkänning. Bra kultur kan leda till nya tankar, idéer och annan form av skapande och inspirerar människan att själv uttrycka sig i musik, form och drama. Bra kultur influerar hela vårt samhälle på många olika plan.

Som ung i Borås är skolan en daglig arena. Vi vill därför att skolan i högre utsträckning ska få ta del av kulturlivet i Borås, vilket kan ske i många olika sammanhang. Detta kan innebära att man har drama som tillvalsämne i skolan, att skådespelare kan erbjuda improvisationsteater där elevernas känslor och tankar och konflikter skildras på scen. Det kan innebära att man utlyser en vernissage för gymnasieelever eller att man inrättar ett kulturpris riktat mot elever på gymnasiet.

Biblioteksverksamheten kan inspirera till daglig läsning och man kan införa ett litteraturpris för grundskolan och gymnasiet.

Borås är en känd textilstad. Vi ser också goda möjligheter till samverkan mellan Textilmuseet och skolan. Vi vill också satsa på Konstmuseet vad gäller arbetsmiljön och konstens bevarande.

Borås ska även stärka hembygdsföreningarnas roll och ekonomi framöver.

Verksamhet 2024

Borås Stads ensemble i Stadsteatern ska avvecklas. Kulturnämnden ska undersöka intresset för en försäljning av teaterverksamhetens lokaler och, fram tills en försäljning kan ske, aktivt hyra ut lokalerna.

Kulturnämnden ska premiera kulturarvsfrämjande arbete för barn och unga.

Borås Stad ska ha en aktiv roll vid firandet av svenska, traditionella högtider.

Nämnden uppdras att inventera konst som kan säljas. Parallellt med detta kan konst lånas in eller köpas.

Borås Stad ger inte bidrag till studieförbund med religiös, etnisk eller politisk koppling.

Nya uppdrag 2024

Kulturnämnden får i uppdrag att arbeta fram en "Kulturkanon Borås" som skall fokusera på att sammanställa och bevara Borås Stads lokala kulturarv.

Nämnden uppdras att upprätta en särskild kulturarvsfond med syfte att, med stöd av sponsorer, utveckla och bevara det lokala kulturarvet i Borås Stad.

Nämnden uppdras att upprätta en särskild arbetsgrupp tillsammans med representanter för hembygdsföreningarna för kulturarvsfrämjande arbete.

Investeringar

Inventarier och diverse mindre investeringar

Ett årligt anslag avsätts i investeringsbudgeten för inköp av inventarier och andra diverse mindre investeringar. För 2024 finns 1,0 mnkr tillgängligt.

Konstmuseet och Textilmuseet konstinköp

Ett årligt anslag på 0,6 mnkr avsätts för inköp av konst till Konstmuseet och Textilmuseet.

Konstnärlig gestaltning enligt enprocentsregeln

Ett anslag som motsvarar 1 procent av kommunens investeringsbudget vid ny-, om- och tillbyggnader av fastigheter avsätts i investeringsbudgeten för konstnärlig gestaltning. För 2024 beräknas detta till 3,0 mnkr.

Konstbiennalen

Årligt anslag för beställningar och inhyrning av verk till kommande års konstbiennial. För 2024 avsätts 1,0 mnkr.

Förskolenämnden

Ekonomiskt Sammandrag

tkr

	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Intäkter	134 944	125 316	117 392
Kostnader	-983 054	-1 033 866	-1 048 542
Nettokostnader	-848 110	-908 550	-931 150
Kommunbidrag	861 700	908 550	931 150
Resultat	13 590	0	0
Akkumulerat resultat	39 178	39 178	-
Nettoinvesteringar	-	-600	-1 350

Nämndens uppgift

Förskolenämnden ansvarar för uppgifter avseende kommunal förskola som åligger kommunen enligt skollagen och andra skolförfattningar. Nämnden beslutar om godkännande av fristående förskolor och beslut angående rätt till bidrag för bedrivande av fristående pedagogisk omsorg samt för kommunens tillsyn av fristående förskolor och pedagogisk omsorg. Nämnden ansvarar även för samordningen av familjecentraler.

Syftet med nämndens verksamhet är att lägga grunden för ett livslångt lärande samt erbjuda barnen en god pedagogisk utbildning.

Nämnden ansvarar för kost-, lokalvård- och vaktmästeriorganisationen inom sitt verksamhetsområde, med undantag för de uppgifter som åvilar Kommunstyrelsen.

Indikatorer för att följa upp grunduppdraget

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Senaste utfall 2023
Antal barn som beviljats särskilt stöd utifrån tilläggsbelopp					450
Förskollärartäthet, antal barn/lärare med förskollärarlegitimation %				10,4	
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.	9,6	11,6	11	10,2	9,9

Verksamhetsmätt

	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Antal inskrivna barn från kommunen	5 781	5 701	5 750	5 560
varav barn i fristående verksamhet	446	426	445	425
Andel (%) inskrivna barn av samtliga barn i åldern 1-5 år	90	88	93	93
Bruttokostnad per inskrivet barn, kr	161 015	165 064	171 489	178 093
Antal barn per årsarbetare i egen regi	4,8	5	5,4	5,8

Ekonomiska förutsättningar

Förskolenämndens kommunbidrag för 2024 är 931,2 mnkr. Inom kommunbidraget ansvarar nämnden för fördelning av resurser till sina verksamheter. Antal barn i förskoleålder förväntas minska med 2,3 procent. För dessa volymförändringar har nämndens tilldelning i vårens ekonomiska ramar minskat med -20,6 mnkr.

Förskolenämnden tillförs 9 mnkr i allmän förstärkning av kommunbidraget. Nämnden erhåller även kompensation om 7,0 mnkr för att inte debitera vårdnadshavare en avgift under juli månad. Nämnden erhåller även kompensation för höjt personalomkostnadspålägg med 6,2 mnkr. Med anledning av att centrala kostnader för distributionscentralen inte kommer att fördelas ut minskas nämndens kommunbidrag med -0,5 mnkr. Nämnden ges möjlighet att under 2024 använda ackumulerat resultat för anpassning till volymförändringar i verksamheten.

Förskolenämnden erhåller ett flertal olika riktade statsbidrag som inte ingår i nämndens tilldelade kommunbidrag.

Vision

Innan barnet träder in i det svenska skolsystemet är det vanligt att man tillbringar en period på förskola, en viktig tid för de flesta barn. Det är i förskolan våra yngsta medborgare får grunden för sin inlärning och den avgör ofta hur deras skoltid kommer att fungera. Den fria leken ska dominera verksamheten och genom den utveckla den språkliga såväl som de sociala färdigheterna.

Förskollärarna har det pedagogiska ansvaret i förskolan. Redan tidigt ska barnen bekanta sig med ett demokratiskt synsätt, där alla får göra sin röst hörd men där man också får lära sig respektera gemensamt fattade beslut. Till de demokratiska värderingar som ska genomsyra förskolans verksamhet hör också att barnen ska få bilda sig egna uppfattningar i enskilda frågor utan att pådyvlas "rätt" uppfattning – utöver vad som är självklart i en demokratisk kontext.

Förskolan ska borgen för att grundläggande demokratiska värden blir självklarheter för barnen, men samtidigt vara fredad från olika sociala experiment som inte grundar sig på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Borås Stad ska ha visionen av en förskola där alla barnen trivs, utvecklas och är trygga. Föräldrarna som lämnar sitt barn på förskolan ska göra det i förvissning om att deras barn blir väl omhändertaget och att omsorgen drivs på ett tryggt och säkert sätt.

Med en växande befolkning ökar även variationen av behov och efterfrågan. Borås Stad måste därmed ligga i framkant och möta upp dessa behov genom att erbjuda en god variation av tjänster för alla familjer.

Man ska eftersträva mindre förskoleenheter med en god geografisk spridning. Framtidens förskola ska finnas där behoven finns, hela Borås ska leva. Små barngrupper är något vi finner som en självklarhet, för både personalens och barnens bästa. Barn och föräldrar ska känna sig trygga, detta kombinerat ihop med lek och skratt definierar vi som framtidens förskola. Personalen ska uppvisa goda färdigheter i det svenska språket.

Verksamhet 2024

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet.

Förskoleverksamheten erbjuds från 1 års ålder.

Förskolenämnden ska, i samverkan med IFO-nämnden och Västra Götalandsregionen, verka för en start av en familjecentral på en serviceort i Borås.

Förskolenämnden ska verka för att vid nybyggnation av förskolor bygga efter fyra paralleller, istället för sex avdelningar.

Förskolenämnden ska arbeta för en ökad andel förskollärare och att skapa en hög och likvärdig kvalitet i verksamheterna.

Ingen avgift tas ut för juli månads verksamhet.

Migranter utan uppehållstillstånd ska anmälas till relevanta myndigheter.

Nya uppdrag 2024

Förskolenämnden ska utreda förutsättningarna för att ersätta lönebortfall, till följd av karensdagar vid specifika tillfällen som till exempel vinterkräksjuka.

Nämnden ska utreda förutsättningarna för åldershomogena avdelningar i förskolan.

Investeringar

Äventyrets förskola, Sparsör

Ny förskola med 120 platser. Förskolan är lokaliserad till Vinkelvägen i Sparsör. I samband med etablering av en ny förskola med sex hemvister på Vinkelvägen kommer Trollevi förskola (fyra hemvister) att avvecklas. Förskolan beräknas vara klar 2024.

Övre Sjöbo

Ny förskola med 120 platser. För att klara den planerade demografiska utökningen i upptagningsområdet behöver en ny förskola etableras.

Aplaredsskolan

Tillbyggnad för 20 förskoleplatser i den befintliga skolbyggnaden i den delen där förskolan idag bedriver sin verksamhet. Syftet är att kunna flytta verksamheten som bedrivs i Aplaredsgårdens förskola, som idag är inhyrt i klubbstugan.

Hässlegården utbyggnad kök

Projektet syftar till en utbyggnad av förskolans befintliga kök samt att se över varumottagning utifrån ett arbetsmiljöperspektiv.

Lokalförvaltningsnämnden ansvarar för ovanstående objekt med en total budget på 208 mnkr varav 74 mnkr för år 2024.

I investeringsbudgeten har det avsatts 1,4 mnkr till inköp av inventarier vid nybyggnation.

Grundskolenämnden

	Ekonomiskt Sammandrag			tkr
	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	
Intäkter	348 716	327 940	326 420	
Kostnader	-2 022 527	-2 104 590	-2 160 370	
Nettokostnader	-1 673 811	-1 776 650	-1 833 950	
Kommunbidrag	1 674 900	1 776 650	1 833 950	
Resultat	1 089	0	0	
Akkumulerat resultat	26 303	26 303	-	
Nettoinvesteringar	-2 972	-4 000	-20 000	

Nämndens uppgift

Grundskolenämndens uppdrag omfattar verksamheterna förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och fritidshem samt övriga uppgifter som åligger kommunen enligt skollagen och andra skolförfattningar.

Nämnden ansvarar även för elevhälsan inom det offentliga skolväsendet för barn och ungdom som nämnden ansvarar för.

Grundskolenämnden ansvarar vidare för Bemanningsenheten Pedagogik.

Skolan har även ett kompensatoriskt uppdrag som innebär ett ansvar för att undervisningen anpassas utifrån elevers olika behov och att stöd till elever utformas så att alla elever ges goda utvecklingsmöjligheter.

Nämnden ansvarar för kost-, lokalvård- och vaktmästeriorganisationen inom sitt verksamhetsområde, med undantag för de uppgifter som åvilar Kommunstyrelsen.

Indikatorer för att följa upp grunduppdraget

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Senaste utfall 2023
Andelen elever som känner sig trygga i grundskolan, åk 4-9 ska öka, %.	87,2	89,1	89,3	88,9	90,2
Andelen elever i åk 9 som är behöriga till något nationellt gymnasieprogram ska öka, %.	80	84	81	82	81
Det genomsnittliga meritvärdet i årskurs 9 ska öka.	220	223	225	219	217
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.	6,1	7,7	7,3	7,4	7,2

Verksamhetsmätt

Område	Verksamhetsmätt	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Grundskola	Antal elever från kommunen i grundskola	12 348	12 378	12 800	12 800
	varav elever i fristående skola i Borås, åk 1-9	1 749	1 749	1 835	1 811
	Kostnad för kommunal grundskola, kr/elev	98 161	102 183	104 239	113 191
	Antal elever per lärare, totalt i kommunen (heltidstjänst)	12	11,9	11,9	11,9
	Antal elever per pedagogisk personal	9	8,6	9,2	9,4
	Antal Borås-elever med skolskjuts	4 800	4 850	4 800	4 875
Förskoleklass	Antal elever från kommunen i förskoleklass	1 391	1 391	1 400	1 350
	varav elever i förskoleklass i fristående skola	99	116	119	118
	Kostnad förskoleklass hemkommun, kr/elev	47 900	51 661	52 790	58 571
	Antal elever per lärare (heltidstjänst)	17,5	16,8	17,5	17
Anpassad grundskola	Antal elever från kommunen i anpassad grundskola	148	155	152	165
	Kostnad anpassad skola, kr/elev	417 000	532 150	458 901	447 788
Fritidshem	Antal elever från kommunen i fritidshem	4 698	4 637	4 750	4 720
	varav barn i fristående verksamhet	332	394	370	420
	Barn 6-9 år inskrivna i fritidshem och pedagogisk omsorg, andel (%)	85	84	86	86
	Kostnad fritidshem, kr/inskrivet barn	33 100	36 203	38 412	45 271
	Antal inskrivna elever per årsarbetare	22,4	20,5	22	21,5

Ekonomiska förutsättningar

Grundskolenämndens kommunbidrag för 2024 är 1 834,0 mnkr. Inom kommunbidraget ansvarar nämnden för fördelning av resurser till sina verksamheter. Barnantalet i åldersgruppen 6-15 år förväntas minska med 0,1 procent. För dessa volymförändringar har nämndens tilldelning i vårens ekonomiska ramar minskat med -3,9 mnkr.

Grundskolenämnden erhåller kompensation för höjt personalomkostnadspålägg med 15,0 mnkr. Nämnden kompenseras också med 30,8 mnkr i allmän förstärkning av budgetramen. Nämnden tilldelas 3,3 mnkr för att förstärka stödet för små skolor på små orter. Nämndens ram justeras i och med förändrade villkor för modersmålsundervisning med 26,3 mnkr. Med anledning av att centrala kostnader för distributionscentralen inte kommer att fördelas ut minskas nämndens kommunbidrag med -0,8 mnkr. Nämnden ges möjlighet att under 2024 använda ackumulerat resultat för anpassning till volymförändringar i verksamheten.

Grundskolenämnden erhåller ett flertal olika riktade statsbidrag som inte ingår i nämndens tilldelade kommunbidrag.

Vision

En trygg skola nära hemmet ska vara en självklarhet, vare sig man bor centralt eller på landsbygden. I Borås ska man kunna förlita sig på att skolorna på våra mindre orter lever vidare, så att barnfamiljer kan bygga sig en framtid där utan att behöva oroa sig för skolans fortlevnad.

Borås säger nej till storskaliga skolbyggnationer. Vi förespråkar i stället fler men mindre skolor, där skolgårdarna är stora och inbjuder till lek. Närhet till grönområden och natur, som ger möjlighet till rekreation och lärande, ska vara en självklarhet.

Lärarna ska ha kompetens, tid och resurser för att kunna möta varje enskild elevs behov av stöd och hjälp i skolan. Varje elev ska kunna få den hjälp man behöver för att kunna nå sina mål. I skolan ska alla inkluderas, men i olika klasser och olika skolor, där varje elev får undervisning utifrån sitt individuella behov. Elever med kognitiva svårigheter och med NPF-diagnoser behöver särskild trygghet i skolan där personalen har särskild kompetens att undervisa och bemöta dem. De ska därför ha en särskild skola. Alla har rätt till en bra och anpassad utbildning i skolan.

Som elev ska man slippa oro och bråk i klassrummet och en ljudnivå där man behöver erbjudas hörselkåpor för att kunna koncentrera sig. Man ska kunna känna sig trygg och inkluderad i sin klass. Alla elever i Borås skolor ska ha en god arbetsmiljö. De elever som utsätter andra barn för mobbing, hot och trakasserier ska flyttas och erbjudas en särskild resursskola där de kan få anpassad undervisning utifrån sina behov.

Med en välfungerande elevhälsa och en god tillgång till kringpersonal kan lärarna fokusera mer på att just vara lärare. Vår grundinställning, är att det är familjen, inte politikerna, som ska välja vilken skola man vill att ens barn ska gå på. Detta sker genom att man informeras om möjligheten till byte av skolenhet efter att man tilldelats en skolplats. Vi förespråkar en mångfald av skolor med olika pedagogiska inriktningar och driftsformer.

Utifrån tidigare erfarenheter är Borås inte positiv till muslimska friskolor med inriktning, då dessa har visat sig öka segregationen och skapa ett mer splittrat samhälle. Skolan ska förena människor med olika bakgrund, inte splittra dem. Den svenska skolan ska generellt vara en fristad från de barriärer som social klass, etnicitet eller religion kan ge upphov till.

Nämnden ska eftersträva en atmosfär i grundskolorna som främjar hälsa och rörlighet, samt motverka stillasittande, det gäller både elever och personal. Den ska dessutom främja mer hälsosamma och mindre sockerberikade livsmedel på sina försäljningsställen, såsom skolkaféer.

Barn ska vidare ges möjligheten att utveckla sina talanger, komma över sina svagheter och få en förståelse för hur man som medborgare kan leva i samhället och utifrån sina förutsättningar bidra till dess utveckling.

Skolan är en viktig bärare och förmedlare av vilka vi är och vart vi är på väg och ska förmedla kunskap om Sveriges kulturella arv och vår gemensamma historia.

Skolan kan och ska stärka vägen till samhörighet och återskapa tilltron till vårt samhälle. Den ska på ett inkluderande sätt öppna dörren till den gemenskap som vår nation utgör. Den svenska skolan ska tydliggöra individens friheter och möjligheter, men också hans eller hennes plikter och skyldigheter.

Verksamhet 2024

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet:

Borås Stad ska endast erbjuda specialkost där medicinska skäl föreligger.

I grundskolenämndens resursfördelningsmodell kan som högst 1% av resurserna fördelas i strukturbelopp.

Borås Stad ska ta fram och revidera befintliga in-och utrymningsplaner för samtliga skolor.

Grundskolenämnden ska utveckla sin samverkan med polis för att verka för en utökad närvaro och information i Borås Stads grundskolor. Möjligheten till att regelbundet nyttja narkotikahundar på skolor ska utredas.

Grundskolenämnden ska, tillsammans med lokalförsörjningsnämnden, påbörja ett arbete att bygga om Sjöhagenskolan till en modern skolmiljö för att bland annat verka som en särskild resursskola. Denna resursskola kan med fördel koncentrera erfarenhet och kompetens för att hjälpa utåtagerande elever.

Arbetet med att ge högstadieelever kunskap om sexualundervisning, ska utvecklas genom samverkan mellan elevhälsan och regionens ungdomsmottagningar.

Grundskolenämnden ska förstärka arbetet med att bevara små skolor på små orter genom riktade bidrag.

Reglerna för att erbjudas modersmålsundervisning revideras i enlighet med Hörby-modellen.

Nya uppdrag 2024

Grundskolenämnden ska ta fram en handlings- och tidsplan gällande införande av skriftliga ordningsomdömen och presentera detta till Kommunfullmäktige under 2024. Implementering ska ske 2025.

Grundskolenämnden ska arbeta med att få Borås Stads elever öka sin fysiska aktivitet under skoldagen.

Migranter utan uppehållstillstånd ska anmälas till relevanta myndigheter.

Investeringar

Fredrikborgskolan

Nybyggnad av en F-9-skola inklusive grundsärskola och kommunikationsklass. Skolan beräknas vara klar 2024.

Gula skolan

Inom befintlig skolbyggnad byggs gamla idrottshallen om till fritidsverksamhet. Det frigör lokaler till lektionssalar så att skolan kan anpassas till en rak tvåparallellig F-6-skola. Ombyggnaden beräknas vara klar 2025.

Särlaskolan

Ombyggnad till en sjuparallellig 7-9-skola. Skolan beräknas vara klar 2024.

Erikslundsskolan

Om- och tillbyggnad. Projektet innefattar en nybyggnation för expansion av elevkapaciteten till 2-parallellig F-6 och 4-parallellig 7-9, samt anpassad grundskola och beräknas vara klart 2026.

Tummarpskolan

Om- och tillbyggnad. Byggnaderna är slitna och lokalerna är dåligt anpassade för dagens undervisningsverksamhet. Behov finns därför av modernisering och upprustning, samtidigt som ett framtida behov av fler elevplatser i upptagningsområdet finns.

Trandaredskolan

Ombyggnad av befintlig skola för att strukturellt få en renodlad 3-parallellig F-6. Flera av klassrummen är små, vilket gör att det inte går att ha en rak klasstruktur genom alla sju åren.

Lokalförsörjningsnämnden ansvarar för ovanstående objekt med en total budget på 1 233 mnkr varav 202 mnkr för år 2024.

I investeringsbudgeten har det avsatts 20 mnkr för inköp av inventarier till nya skolor.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Ekonomiskt Sammandrag		tkr	
	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Intäkter	286 993	293 206	303 800
Kostnader	-896 207	-958 306	-999 950
Nettokostnader	-609 214	-665 100	-696 150
Kommunbidrag	621 750	665 100	696 150
Resultat	12 536	0	0
Akkumulerat resultat	26 380	26 380	
Nettoinvesteringar	-2 200	-500	-2 000

Nämndens uppgifter

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ansvarar i enlighet med skollagen för gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning (grundläggande och gymnasial nivå), särskild utbildning för vuxna, utbildning i svenska för invandrare samt yrkeshögskolan.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ansvarar även för ledningen av den kommunala hälso- och sjukvården inom elevhälsan i gymnasieskola och anpassad gymnasieskola.

Utöver att ansvara för uppräknade skolformer är nämndens ansvar att följa upp ungdomar upp till 20 år som saknar fullgjord gymnasieexamen.

Indikatorer för att följa upp grunduppdraget

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Senaste utfall 2023
Andelen elever som känner sig trygga i gymnasieskolan ska öka, %.	95		94,6	95,3	95,8
Andelen elever med högskoleförberedande respektive yrkesexamen ska öka, %.	91	92	92,1	92	
1. Andelen elever som lämnar gymnasieskolan med minst betyget E i samtliga kurser ska öka	71,5	71,7	75,8	70,7	
2. Andelen elever på introduktionsprogrammen som går efter 1 års studier vidare till nationellt program, fortsatta studier, arbete eller annan sysselsättning ska öka		36,5	34	39	
3. Andelen elever som slutför gymnasiesärskolans nationella program med betyg i samtliga ämnen ska öka	100	79	96	92	
4. Andelen elever som fullföljer sin studieplan utifrån personligt uppsatta mål ska öka	63	67	65	66	

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Senaste utfall 2023
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.	4,5	4,3	4,1	4,3	4,5

Verksamhetsmått

Område	Verksamhetsmått	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Gymnasieskola	Antal elever från kommunen i gymnasieskola	4 045	4 100	4 129	4 332
	Totalt antal elever i Borås Stads gymnasieskolor.	4 362	4 421	4 632	4 675
	Antal individer i Borås Stads kommunala aktivitetsansvar (ej budget-mått)	335	347		
	Antal elever från andra kommuner.	912	922	940	1 008
	Antal elever hos extern utbildningsanordnare.	621	572	612	665
	Kostnad för kommunal gymnasieskola, kr per elev	107 272	121 053	123 404	137 000
	Elever/lärare i kommunal gymnasieskola (utfall ur Kolada v 12)	12,5	11,9	12	12
Anpassad gymnasieskola	Antal elever från kommunen i anpassad gymnasieskola	65	61	64	92
	Totalt antal elever i Borås Stads anpassade gymnasieskolor	84	83	93	110
	Antal elever från andra kommuner	22	24	26	23
	Kostnad för kommunal anpassad gymnasieskola, kr per elev	490 600	536 750	552 214	490 000
Vuxenutbildning	Komvux på grundläggande nivå, genomsnittligt elevantal	382	313	314	290
	Komvux på gymnasial nivå, genomsnittligt elevantal (kommunbidrag)	884	706	727	550
	Komvux på gymnasial nivå, genomsnittligt elevantal (externfinansierat)	1 171	1 135	1 150	1 050
	YH (Yrkehögskolan), genomsnittligt elevantal (externfinansierat)	373	381	396	300
	Komvux i svenska för invandrare, genomsnittligt elevantal, övriga (kommunbidrag)	846	762	728	475
	Komvux i svenska för invandrare, genomsnittligt elevantal, flyktingar (externfinansierat)		82	82	0
	Komvux som anpassad utbildning, genomsnittligt elevantal	94	107	100	100

Ekonomiska förutsättningar

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens kommunbidrag för 2024 är 696,2 mnkr. Inom kommunbidraget ansvarar nämnden för fördelning av resurser till sina verksamheter. Antal i aktuell skolåldersgrupp förväntas öka med 2,5 procent. Gymnasieskolan har erhållit kompensation för dessa volymförändringar med 12,5 mnkr i vårens ekonomiska ramar.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden erhåller kompensation för höjt personalomkostnadspålägg med 4,8 mnkr. Med anledning av att centrala kostnader för distributionscentralen inte kommer att fördelas ut minskas nämndens kommunbidrag med -0,2 mnkr.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden erhåller ett flertal olika riktade statsbidrag som inte ingår i nämndens tilldelade kommunbidrag.

Vision

Gymnasieskolan, liksom grundskolan, ska präglas av en trygg miljö för både elever och personal. All form av mobbning och trakasserier ska motverkas och respekten för lärarna ska upprätthållas.

Dagens tilltagande problematik kring islamism, hedersproblematik, gängbildningar och kriminalitet i samhället ställer nya krav på gymnasieskolan. Därför ska gymnasieskolan i Borås utarbeta handlingsplaner att motverka radikaliserings, bidra till medvetenhet kring hederskultur samt på andra sätt stävja kriminalitet och bidra till elevernas trygghet.

Nämnden ska eftersträva en atmosfär i gymnasieskolorna som främjar hälsa och rörlighet, samt motverka stillasittande, det gäller både elever och personal. Den ska dessutom främja mer hälsosamma och mindre sockerberikade livsmedel på sina försäljningsställen, såsom skolkaféer.

Borås Stad ska verka för ett utökat samarbete mellan gymnasierna och näringslivet. De kommande årens ökande elevantal i gymnasieålder kräver en bättre anpassning av befintliga skolor till nuvarande och framtida behov.

Det är viktigt att lärarna ska kunna nyttja sin kompetens där den gör mest nytta, alltså i själva undervisningen bland eleverna. Detta underlättas genom en satsning på mer kringpersonal.

Verksamhet 2024

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet.

Borås Stad avslutar projekten med skattesubventionerade skolkort.

Borås Stad erbjuder SFI under högst två år.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ska utveckla och förstärka programutbuden för elever med autismspektrumtillstånd.

Asylsökande elever över 20 år ska inte erbjudas fortsatt utbildning, utan anvisas till Migrationsverkets ordinarie insatser.

Personer utan uppehållstillstånd ska anmälas till relevanta myndigheter.

Nya uppdrag 2024

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ska ta fram en handlings- och tidsplan gällande införande av skriftliga ordningsomdömen och presentera detta till Kommunfullmäktige under 2024.

Investeringar

Bäckängsgymnasiet campus

Bäckängsgymnasiet har behov av ett utökat antal lärosalar med tillhörande grupprum samt vissa specialsalar och lärararbetsrum. Befintligt storkök är underdimensionerat och behöver byggas om och till. Även kapaciteten för matsalsplatser behöver utökas. Att utreda placering av lokaler för dans, teater och musikundervisning ingår även i projektet som beräknas vara klart 2026.

Sven Eriksonsgymnasiet, utökade lokaler

En ny byggnad som innehåller lärosalar, grupprum, lärararbetsrum och studenttorg tillskapas på skolan. Investeringen beräknas vara klar 2025.

Lokalförsörjningsnämnden ansvarar för ovanstående objekt med en total budget på 211 mnkr varav 9,2 mnkr för år 2024.

I investeringsbudgeten har avsatts 2,0 mnkr för inköp av inventarier på grund av utökade lokaler.

Individ- och familjeomsorgsnämnden

Ekonomiskt Sammandrag

	tkr		
	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Intäkter	42 897	26 685	31 606
Kostnader	-40 083	-446 885	-479 606
Nettokostnader	2 814	-420 200	-448 000
Kommunbidrag	365 450	420 200	448 000
Resultat	368 264	0	0
Akkumulerat resultat	-	-	-
Nettoinvesteringar	-	-	-

Nämndens uppgift

Individ- och familjeomsorgsnämnden ska fullgöra kommunens uppgifter inom Individ- och familjeomsorgens delområde barn och unga och vuxna samt för ensamkommande barn. Nämnden har även ett kommunövergripande samordningsansvar vad avser boendesituationen för människor som är socialt utsatta och långt ifrån den ordinarie bostadsmarknaden. Programmet mot hemlöshet beskriver en del av nämndens uppdrag inom detta område.

Nämnden har dessutom två av Kommunfullmäktige fastställda samarbetsuppdrag. Ett särskilt samarbetsuppdrag för barn och unga i riskzonen samt ett särskilt samarbetsuppdrag för boendeprocessens mjuka frågor.

Nämnden ska medverka med socialrådgivarkompetens i de familjecentraler som finns och de som kommer att etableras i Borås Stad.

Avhopparverksamheten är ett viktigt uppdrag för nämnden för att stödja personer att bryta med kriminella grupper. Nämnden bedriver ett Mobilt team för unga 13-20 år med missbruk/normbrytande och verksamheten Mini-Maria i samarbete med regionen för unga som har ett missbruk. Nämnden ansvarar även för verksamheten Barnahus i samverkan med regionen, polisen och kommunerna i Borås regionen.

Relationsvårdsenheten med uppdragen Hederssamordning, MIKA-mottagningen (stöd till personer som har sex mot ersättning), Hedersvåld och förtryck ingår sedan januari 2023 i Individ- och Familjeomsorgsnämndens grunduppdrag. Programmet mot hedersrelaterat våld och förtryck anger betydande uppgifter för nämndens verksamhet.

Kommunens huvudmannaskap gäller oavsett om omsorgen drivs i kommunens egen regi eller om den överlämnats till privat utförare.

Indikatorer för att följa upp grunduppdraget

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Senaste utfall 2023
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.	7,1	8,4	8	8,1	8,4
Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %	57,6	54,6	55	64,9	

Verksamhetsmätt

Område	Verksamhetsmätt	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Barn och ungdom 0-20 år	Antal aktualiserade barn och ungdomar	2 519	2 594	2 600	2 600
	Andel aktualiserade av totala antalet 0-20-åringar, %	8,9	9,1	8,9	8,8
	Antal barn och unga med heldygnsinsatser	259	248	230	240
	Antal barn och unga med öppenvårdsinsatser	536	520	550	550
	Antal ensamkommande barn med heldygnsinsatser	10	14	8	8
Vuxen	Antal aktualiserade personer mellan 21-64 år	557	599	600	620
	Andel aktualiserade av totala antalet personer mellan 21-64 år (%)	0,9	0,9	0,7	0,7
	Antal vuxna personer över 20 år med heldygnsinsatser	112	130	105	110
	Antal vuxna personer över 20 år med öppenvårdsinsatser	189	207	200	200

Ekonomiska förutsättningar

Kommunbidraget för Individ- och familjeomsorgsnämnden budgeteras till 448,0 mnkr för 2024.

Nämndens tillgängliga resurser har fått en allmän förstärkning med 15 mnkr, samt ytterligare 3,3mnkr för att stärka arbetet med fältsekreterare med inriktning barn och unga. Individ- och familjeomsorgsnämnden erhåller även kompensation för höjt personalomkostnadspålägg med 1,6 mnkr.

Vision

Familjen är samhällets byggsten. I en harmonisk familj ges barnen bra förutsättningar att bli goda samhällsmedborgare i vuxen ålder. Vi värnar kärnfamiljen och folkhemstanken, där medborgarens roll inte definieras av en samhällsklass, utan av nationstillhörighet, där medborgaren är garanterad en långtgående välfärd och social trygghet.

Samhället står inför stora utmaningar, vilket understryker behovet av tidiga insatser för barn och unga vuxna som behöver detta. Utgångspunkten är att alla barn, oavsett familjebakgrund, ska ha samma förutsättningar att lyckas.

Kommunen ska eftersträva en solidariskt finansierad välfärdsmodell som medborgare vid behov kan falla tillbaka på. Individ- och familjeomsorgsnämnden har en viktig funktion, att fördela kommunens resurser till rätt ändamål och enligt lagens riktlinjer, men även se till att ogrundade åtgärder upphör. Hela välfärdssystemets legitimitet grundar sig på ett det inte missbrukas.

Alla medborgare kan under sitt liv drabbas av akuta problem och behöva hjälp med tillfälliga lösningar. Samhällsutvecklingen förutsätter dock en målsättning om individens självförsörjning, när detta är möjligt.

Tiden för handläggning kan innebära en avgörande skillnad för den som är i behov av stöd och hjälp. Därför skall nämnden göra sitt yttersta för att möta de behov som uppstår. Nämnden har i vissa fall beröringspunkter med andra instanser och nämnder, därför är god koordination av stor betydelse. Stöd, råd och professionellt bemötande ska vara ledord för varje medarbetare.

Borås Stad understryker också behovet av och kartläggning av stadens hemlöshet och kraftfulla åtgärder för att få bukt med detta problem.

Verksamheten 2024

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet:

Samtliga asylsökande som antingen fyller 18 år under verksamhetsåret, har fått sin ålder uppskriven till myndig ålder, eller kan betraktas som myndig ska anvisas åter till Migrationsverket.

Personer utan uppehållstillstånd ska anmälas till relevanta myndigheter.

Personer som lever i ett socialt utanförskap, och innehar dubbelt medborgarskap, ska informeras om möjligheten till återvandring.

Arbetslivsnämnden

Ekonomiskt Sammandrag			tkr
	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Intäkter	130 686	116 929	96 550
Kostnader	-389 874	-370 879	-354 550
Nettokostnader	-259 188	-253 950	-258 000
Kommunbidrag	252 950	253 950	258 000
Resultat	-6 238	0	0
Akkumulerat resultat	3 000	3 000	0
Nettoinvesteringar	-	-	-

Nämndens uppgift

Arbetslivsnämndens grunduppdrag är att fullgöra kommunens arbetsmarknads- och sysselsättningspolitiska insatser. Nämnden ansvarar för att bidra till att motverka arbetslösheten i kommunen genom att verksamheten svarar mot arbetsmarknaden och den enskildes behov.

Nämnden ansvarar för försörjningsstödet och för att nå syftet med att den enskilde ska nå egen försörjning, nämnden arbetar med utredande, aktiverande och arbetsförberedande åtgärder.

Nämnden ansvarar för kommunens insatser och åtgärder vid flyktingmottagning och etableringsinsatser för nyanlända samt har ett samordningsansvar för integration i samhället och på arbetsmarknaden. Dessutom har nämnden även ett samordningsansvar för stadens arbete med nationella minoriteter och Finskt förvaltningsområde.

Nämnden administrerar och finansierar alla Borås Stads feriearbeten.

Nämnden ansvarar för Borås Stads del i Sjuhärads samordningsförbund, där övriga parter är Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Västra Götalandsregionen. Samordningsförbundet beslutar om mål och inriktning för den finansiella samordningen och stödjer samverkan mellan parterna.

Till nämndens uppgifter hör också ansvaret för personligt ombud samt representera Borås Stad när det gäller tolkförmedlingen Väst.

Indikatorer för att följa upp grunduppdraget

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Senaste utfall 2023
Växla bidrag mot lön	78	75	53	63	44
Andelen barn och unga som lever i hushåll med försörjningsstöd ska minska, %.			2	1	1

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Senaste utfall 2023
Antal hushåll som får försörjningsstöd i mer än tio månader under kalenderåret ska minska.	399	407	441	437	427
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.	3,5	7,9	5,5	8,4	8,2
Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %	53,5	40,3	56,5	64,9	

Verksamhetsmätt

	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Antal hushåll med försörjningsstöd	719	651	700	670
Mottagna flyktingar	140	152	100	0

Ekonomiska förutsättningar

Kommunbidraget för Arbetslivsnämndens verksamhet budgeteras till 258,0 mnkr 2024. Nämndens ramar justeras med 3,5 mnkr i och med att arbetet med city- och stadsdelsvärdar avslutas, samt Mobile Info Center.

Arbetslivsnämnden erhåller kompensation för höjt personalomkostnadspålägg med 2,6 mnkr.

Vision

Arbete innebär förbättrad livskvalitet och social tillhörighet för den enskilde och varje kommuninvånare som går från arbetslöshet till jobb innebär extra skatteintäkter, samtidigt som utgifterna för ekonomiskt bistånd minskar. Tillgång på kompetent arbetskraft och ett gott företagsklimat är avgörande för sysselsättningsnivån. Småföretagande är särskilt gynnsamt, en kommun som är beroende av några få stora företag är sårbar.

Kommunen bör också aktivt verka för att skapa förutsättningar för konstruktiva samarbeten mellan myndigheter, arbetsförmedling, näringsliv och utbildningsväsende.

Nyanlända invandrare ska få hjälp med att lära sig svenska, få god hjälp med validering av utbildningar och yrkeserfarenheter från hemlandet samt god information om lagar, värderingar och normer i det svenska samhället. Utöver detta ska ansvaret för anpassningen till det svenska samhället vila på den enskilde och invandrare bör ha samma rättigheter och skyldigheter som infödda svenskar. Varken mer eller mindre.

I kommunerna har en mångkulturell integrationspolitik slagit igenom på olika sätt. Mångfaldsplaner fungerar som styrdokument för dold etnisk kvotering – exempelvis genom föreslagna satsningar för utlandsfödda mödrar, alternativt genom 'Program för ett integrerat samhälle' där staden föreslås arbeta för kvotering av invandrare på arbetsplatser, skolor och bostäder. Kommunen ska snarast avskaffa dessa så kallade mångfaldsplaner, eftersom de definitionsmässigt utgör diskriminering.

Genom samverkan och samarbete mellan exempelvis kulturnämnden och fritids- och folkhälsonämnden ska Borås Stads arbeta med att förebygga, upptäcka och motverka att hedersrelaterade problem utvecklas och insatser samordnas. När så behövs är det viktigt att det sker

i samarbete med individ- och familjeomsorgsnämnden. Den del som avser strategiskt arbete ska ske i nära samarbete med CKS.

Ungdomar som har gått ut nian, ettan eller tvåan på gymnasiet ska erbjudas ett meningsfullt feriearbete inom de verksamheter som kan gagna ungdomarna i sitt framtida yrkesliv.

Arbetslivsnämnden ska även fortsättningsvis lägga stor vikt vid att följa upp och utvärdera feriejobben.

Verksamheten 2024

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet.

Konceptet med stadsdels- och cityvärdarna ska avvecklas.

Verksamheten kring Mobile Info Center avslutas.

Arbetslivsnämnden ska arbeta med frågan om återvandring inom sin integrationsverksamhet samt informera om återvandring till berörda personer vid kontakt med socialtjänsten, med syftet att stödja och uppmuntra till frivillig återvandring.

Nya uppdrag 2024

Arbetslivsnämnden ska utreda möjligheten till digitala tolktjänster för nyttjande vid behov, framför fysiskt tolkande.

Sociala omsorgsnämnden

Ekonomiskt Sammandrag

		tkr	
	Bokslut	Budget	Budget
	2022	2023	2024
Intäkter	133 257	124 733	110 510
Kostnader	-882 834	-926 083	-955 060
Nettokostnader	-749 577	-801 350	-844 550
Kommunbidrag	758 750	801 350	844 550
Resultat	9 173	0	0
Akkumulerat resultat	26 556	26 556	
Nettoinvesteringar	-	-500	-3 000

Nämndens uppgift

Sociala omsorgsnämnden ansvarar för kommunens funktionshinderverksamhet som arbetar med stöd och insatser till enskilda personer som ges enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) eller Socialtjänstlagen (SoL). Nämnden ansvarar även för hälso- och sjukvården för de berörda målgrupperna. I uppdraget ingår dels att utreda och besluta om bistånd och insatser (myndighetsutövning), dels att verkställa och genomföra insatserna. Därutöver har nämnden i uppdrag att arbeta uppsökande och förbyggande.

Nämnden är också en av flera nämnder i Borås Stad som utövar ledningen av hälso- och sjukvården inom sitt verksamhetsområde. Ansvaret för att ge hälso- och sjukvård är delat mellan regionen och kommunen och regleras i ett gemensamt hälso- och sjukvårdsavtal mellan kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen (VGR).

All verksamhet som bedriver någon form av myndighetsutövning och ger insatser som rör vård och omsorg gentemot enskilda kommuninnevånare ska arbeta för att uppnå kvalitetskrav som regleras i lag och föreskrift. Nämnden har samarbetsuppdraget för tillgänglighet.

Kommunens huvudmannaskap gäller oavsett om omsorgen drivs i kommunens egen regi eller om den överlämnats till privat utförare.

Indikatorer för att följa upp grunduppdraget

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Senaste utfall 2023
Andelen brukare som svarar "ja" på frågan "får du bestämma över saker som är viktiga för dig" ska öka (uttryckt i procentsats)					
Andelen brukare som svarar "ja" på frågan "Pratar personalen med dig så att du förstår vad dem menar" ska öka (uttryckt i procentsats)				66,9	62,5
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.	8,6	10,7	10,5	10,5	9,9
Korttidssjukfrånvaro (1-14 dagar) ska minska, %.				5,8	2,9

Verksamhetsmätt

Funktionshinderverksamhet LSS

Område	Verksamhetsmätt	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Övergripande	Antal personer med LSS-beslut	901	904	905	905
Personlig assistans	Antal personer med personlig ass enl LSS	62	58	57	57
	Antal personer med personlig ass enl SFB	177	183	183	183
	Antal timmar personlig assistans enl LSS	173 043	163 230	168 000	168 000
	Varav retroaktiva beslut, antal timmar	3 227	4 348	0	0
Daglig verksamhet	Antal personer med beslut om daglig verksamhet	460	475	-	-
	Antal verkställda beslut om daglig verksamhet			443	443
	- varav externt köpta platser enl LOV	94	129	127	127
	- varav externt köpta platser annan kommun	15	10	10	10
Bostad med särskild service för vuxna	Antalet personer med verkställda beslut om boende	324	321	321	321
	- varav externt köpta platser	16	15	12	12

Funktionshinderverksamhet SoL

Område	Verksamhetsmätt	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Övergripande	Antal personer med beviljade insatser	406	429	420	420
Bostad med särskild service	Antal personer med särskilt boende	94	96	94	94
	- varav externt köpta platser	27	25	15	15
	Externt köpta platser med delat betalningsansvar			7	7
Insatser i ordinärt boende	Antal personer med boendestöd	219	227	245	245
	Antal utförda timmar boendestöd	16 180	19 264	18 000	18 000
Sysselsättning enligt SoL	Antal personer med sysselsättning enligt SoL	84	81	85	85
Övrigt	Antal personer med trygghetslarm	67	81	85	85

Ekonomiska förutsättningar

Sociala omsorgsnämndens verksamhet budgeteras till 844,6 mnkr. Nämndens kommunbidrag har förstärkts med 12,6 mnkr avseende dels volymökning del av år för ett nytt gruppboende LSS på Rydsvägen i Gånghester, dels för volymökning inom daglig verksamhet. I de ekonomiska ramarna erhöll nämnden kompensation för befolkningsförändringar inom vissa delar av verksamheten som bedrivs enligt socialtjänstlagen motsvarande 0,2 mnkr.

Sociala omsorgsnämnden erhåller även kompensation för höjt personalomkostnadspålägg med 4,6 mnkr.

Under 2021 tillkom ett statsbidrag som innebar en långsiktig bred satsning för att säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer. Bidraget löper vidare och för Borås Stad motsvarar det 42,5 mnkr år 2024. Bidraget fördelas som tidigare mellan Vård- och Äldrenämnden och Sociala omsorgsnämnden, där Sociala omsorgsnämndens del är 4,0 mnkr.

Vision

Behovet av social omsorg ökar i samhället. Borås vision är att alla ska kunna leva ett så gott liv som möjligt.

Det ligger vidare i kommunens vision att samhället tar tillbaka de viktigaste beståndsdelarna av den sociala omsorgen, för att återigen kunna leda arbetet och låta frivilligorganisationerna bli ett komplement och inte ett substitut. Nationell solidaritet innebär att vi tar hand om våra medborgare på ett säkert och omsorgsfullt sätt.

Alla som vårdas enligt LSS ska enligt lagen tillförsäkras en god levnadsstandard. Detta ska gälla alla brukare, det vill säga de som vårdas enligt SOL och inom socialpsykiatrin. En god vård lika för alla brukare fordrar också en samordnad kvalitetskontroll.

Anhörigvårdare har en mycket viktig funktion. När det gäller korttidsboende, avlösning i hemmet och daglig verksamhet är det viktigt att dessa anpassas till brukarnas och anhörigvårdarnas rutiner och dygnsrytmer. Individuella behov och önskemål ska beaktas i största möjliga omfattning. Målet är att vårdtagare upplever trygghet, samhörighet och gemenskap.

Investeringar

Idag finns personer som står i kö för att erhålla bostad enligt LSS. Förutom kön finns ett antal bostäder som inte uppfyller kriteriet att vara fullvärdiga och som successivt behöver bytas ut mot fullvärdiga lägenheter.

Rydsvägen LSS

Nybyggnation av en gruppboende innehållande fem lägenheter med särskild service enligt lagen om LSS. Placering av boendet är på Rydsvägen i Gånghester och det beräknas vara klart 2024.

Gårda LSS

Nybyggnation av en gruppboende med särskild service enligt LSS. Boendet ska innehålla sex lägenheter, lokaliseringen måste omprövas eftersom den tänkta placeringen på Boråsvägen i Dalsjöfors inte är möjlig.

Åshagavägens LSS

Nybyggnation av en gruppboende med särskild service enligt LSS innehållande sex lägenheter. Boendet beräknas vara klart 2024 och placeringen är på Åshagavägen i Viskafors.

Gruppboende Johannelundsgatan SoL

Ett individuellt provat boende med särskild service enligt SoL. Boendet innehåller 20 lägenheter och beräknas bli klart under 2024.

Hemmansgatan LSS

Nybyggnation av 12 solitära lägenheter med särskild service enligt LSS på Hemmansgatan i Borås. Avsikten är att ersätta inhyrt objekt.

Gruppbostad LSS (D,E,F,G)

Nybyggnation av en gruppbostad med 5-6 lägenheter med särskild service enligt LSS. Boendena beräknas vara klara 2025-2027, i dagsläget finns inga tomter klara för bostäderna.

I investeringsplanen 2024-2026 har det avsatts totalt 149 mnkr varav 16 mnkr 2024. Lokalförvaltningsnämnden ansvarar för dessa objekt.

I investeringsbudgeten har det avsatts 3,0 mnkr för inköp av inventarier vid nybyggnation

Vård- och äldreomsorgen

Ekonomiskt Sammandrag		tkr		
	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	
Intäkter	196 319	192 944	175 201	
Kostnader	-1 641 498	-1 742 194	-1 822 301	
Nettokostnader	-1 445 179	-1 549 250	-1 647 100	
Kommunbidrag	1 463 550	1 549 250	1 647 100	
Resultat	18 371	0	0	
Akkumulerat resultat	30 000	30 000	-	
Nettoinvesteringar	-	-	-20 000	

Nämndens uppgift

Vård- och äldreomsorgen ansvarar för kommunens uppgifter inom socialtjänsten vad avser omsorg om personer över 18 år med fysisk funktionsnedsättning, somatisk sjukdom eller demenssjukdom som har behov av bistånd i form av hemtjänst, vård- och omsorgsboende, korttidsvistelse, dagverksamhet, trygghetslarm och anhörigstöd.

Vård- och äldreomsorgen ansvarar för den kommunala hälso- och sjukvården inom sitt verksamhetsområde. En god vård ska kunna ges överallt där det bedrivs hälso- och sjukvårdsverksamhet, såväl i ordinärt boende som på vård- och omsorgsboende.

I nämndens uppgifter ingår förebyggande hälsoarbete för äldre. Vård- och äldreomsorgen ansvarar för biståndsbedömt anhörigstöd till nämndens målgrupp, men också för icke biståndsbedömt anhörigstöd i Borås Stad vilket även omfattar barn och unga under 18 år.

Nämnden ansvarar för handläggning av bostadsanpassningsbidrag oavsett ålder.

Nämnden ansvarar för kost-, lokalvård- och vaktmästeriorganisationen inom sitt verksamhetsområde, med undantag för de uppgifter som åvilar Kommunstyrelsen.

Kommunens huvudmannaskap gäller oavsett om omsorgen drivs i kommunens egen regi eller om den överlämnats till privat utförare.

Indikatorer för att följa upp grunduppdraget

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Senaste utfall 2023
Andel personer 75 år och äldre i särskilt boende som behandlats med minst ett av sex olämpliga läkemedel, ska minska %	12,4	11,3	8,2	8	7,6
Antal personer som en hemtjänsttagare möter, antal/14 dagar ska minska (medelvärde)	17	16	16	16	16

Verksamhetsmätt

Område	Verksamhetsmätt	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Insatser i ordinärt boende	Antal brukare med hemtjänst, väf	3 055	3 127	3 310	3 360
	Tid som utförs i egen regi hos brukare, timmar väf	489 190	523 494	558 000	561 000
	Tid som utförs av privat utförare hos brukare enligt hemtjänstvalet, timmar väf	80 185	88 407	95 000	105 000
	Antal utförda hemtjänsttimmar hos brukare, väf	569 375	611 901	653 000	666 000
Vård- och omsorgsboende	Totalt antal platser	866	868	869	874
	Antal platser i egen regi	711	732	714	719
	Antal entreprenadplatser	155	134	155	155
	Antal belagda platser på vård- och omsorgsboende	834	848	848	856
Korttidsvård	Antal korttidsplatser	67	67	82	82
	Antal belagda korttidsplatser	63	73	82	82
Hälso- och sjukvård	Pågående HSL åtaganden	2 420	2 355	2 500	2 500
Förebyggande	Totalt antal belagda dagar på biståndsbedömd dagverksamhet	10 263	10 508	11 600	11 600

Ekonomiska förutsättningar

Kommunbidraget för Vård- och äldrenämndens verksamhet budgeteras till 1 647,1 mnkr. Nämnden har i vårens ekonomiska ramar erhållit kompensation för befolkningsförändringar motsvarande 17,2 mnkr.

Kommunbidraget har fått en allmän förstärkning med 20 mnkr inför 2024. Vård- och äldrenämnden erhåller även kompensation för höjt personalomkostnadspålägg med 11,1 mnkr. Med anledning av att centrala kostnader för distributionscentralen inte kommer att fördelas ut minskas nämndens kommunbidrag med -0,6 mnkr.

Nämnden tilldelas ett engångsanslag om 10,0 mnkr under 2024 för särskilda utbildningsinsatser för personalen. Särskilt fokus ska riktas på att säkra goda språkkunskaper, samt för nämnden att arbeta mot övermedicinering av äldre.

Under 2021 tillkom ett statsbidrag som innebar en långsiktig bred satsning för att säkra en god vård och omsorg av äldre personer. Bidraget löper vidare och för Borås Stad motsvarar det 42,5 mnkr år 2024. Bidraget fördelas som tidigare mellan Vård- och Äldrenämnden och Sociala omsorgsnämnden, där Vård- och äldrenämndens del är 38,5 mnkr.

Vision

Borås Stad ska erbjuda äldreomsorg av högsta klass där individens livskvalité står i fokus. Alla ska kunna åldras med värdighet genom ett tryggt och meningsfullt liv. Äldre ska ha rätt till valfrihet för att kunna bo kvar i sin invanda miljö – även i en situation där behoven av vård och omsorg ökar.

Borås Stad ska skapa trygghet för äldre, vilket fordrar att man upplever en kontinuitet i de sociala kontakterna med medarbetare. Trygghetslarm ska vara behovsprövat och avgiftsfritt. Äldre och sjuka ska åtnjuta en god levnadsstandard. Måltider är ett socialt sammanhang vars innehåll och form måste ligga på en värdig nivå.

För att minska trycket på de särskilda boendena och därmed också den kommunala ekonomin bör en utbyggnad av trygghets- och seniorboenden ske. Möjligheten att samlokalisera förskolor med vård och äldreboende ska beaktas. Student- och trygghetsboenden kan samlokaliseras i samma anda.

Borås ser positivt på valfrihet och privata vårdformer så länge de privata vårdgivarna lever upp till samtliga kvalitetskrav, vilket också ska följas upp. Upphandlingar inom nämndens område ska genomsyras av ett högkvalitativt resonemang där brukarens behov skall stå i fokus – oavsett vårdform eller vårdgivare.

Att erbjuda våra medborgare en välfungerande demensvård ger möjlighet till en förbättrad livskvalité och kan fördröja sjukdomsförloppet. Detta gör att yngre dementa kan bo kvar i sina egna boenden längre än tidigare. Borås Stad skall erbjuda korttidsplatser med en god geografisk spridning.

Framtidens demensvård ska ske i demensbyar. Borås Stad ska säkerställa att den palliativa vården är av hög kvalitet och separera den från annan vård.

Borås Stad skall erbjuda vård- och omsorgspersonal löpande utbildningar inom den verksamhet man arbetar, detta eftersom det ständigt kommer nya rön och forskningsresultat inom vården. Det är nämndens och förvaltningens uppgift att ansvara för att personal är rustad att ge våra medborgare bästa möjliga vård och omsorg. Personal som upplever utvecklingsmöjligheter och trygga arbetsformer leder till nöjda brukare.

Vård- och omsorgspersonal ska ha de språkliga färdigheter som krävs för att kunna kommunicera med brukare, då det är av yttersta vikt att kunna förstå varandra i en vårdsituation.

Verksamheten 2024

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet.

Ett fortsatt arbete med bemanningsplanering ska ske och grunden är att skapa lugnare och tryggare besök hos den enskilde vilket innebär att den så kallade minuthetsen ska avskaffas.

Nämnden ska i samverkan med förskolenämnden fortsätta att införa olika former av integrerad verksamhet för barn, unga och äldre.

Nämnden ska arbeta för att den kylda mat som kommunen levererar ska lagas i egen regi i Borås för att undvika långa transporter och för att snabbare kunna anpassas efter de äldres önskemål.

Vård- och äldregruppen uppdras särskilt följa upp och minska tiden för den genomsnittliga nattfastan.

Nya uppdrag 2024

Vård- och äldreomsorgen ska utreda möjligheten till anläggning av ett hospis vid ett naturskönt område i Borås stad. Utredningen ska ske tillsammans med Västra Götalandsregionen.

Investeringar

Kristinegränd vård- och omsorgsboende

Nybyggnation av ett vård- och omsorgsboende på 73 platser. Boendet är lokaliserat till tomten för befintliga Kristinegården förskola och beräknas vara klart i början av 2025.

I investeringsplanen avsätts totalt 190 mnkr varav 89 mnkr 2024. Lokalförvaltningsnämnden ansvarar för objektet.

Vård- och omsorgsboende 2

Nybyggnation av ett vård- och omsorgsboende med 70-90 platser. Boendet är lokaliserat utmed Trandaredsgatan. I investeringsplanen avsätts totalt 215 mnkr varav 0,5 mnkr 2024.

I investeringsbudgeten har avsatts 30 mnkr för inventarier till Kristinegränd vård- och omsorgsboende, varav 20 mnkr 2024.

Finansiering

Ekonomiskt Sammandrag

tkr

	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2024
Intäkter	673 898	872 808	1 022 169
Kostnader	-523 565	-641 328	-798 503
Nettointäkter	150 333	231 480	223 666

Verksamhetsbeskrivning

För att tydliggöra nämndernas ekonomiska ansvar och för att redovisningen skall bli rättvisande, belastas de olika verksamheterna med vissa kalkylmässiga kostnader, främst kostnader för pensioner och för det kapital som användes i verksamheten. Motsvarande belopp redovisas som intäkt under huvudprogrammet Finansiering.

Kostnaderna för under året intjänade pensionsrätter påförs nämnderna med ett pålägg på personalkostnaderna. Detta pålägg är en så kallad kalkylmässig kostnad hos nämnderna och redovisas som en intäkt under Finansieringsprogrammet. De verkliga pensionskostnaderna redovisas enligt den så kallade blandmodellen och består dels av utbetalningar av t o m 1997-12-31 intjänade pensioner och dels av årets intjänade pensionsförmåner.

För att stimulera till en effektiv kapitalanvändning belastas nämnderna med kostnader för det kapital som bundits i verksamheten i form av kapitalkostnader för utnyttjade materiella anläggningstillgångar. Kommunen tillämpar fr.o.m. 2017 den så kallade raka metoden som innebär att kapitalkostnaderna beräknas som årlig avskrivning och räntekostnad baserad på bokfört värde vid årets början. Internräntan, som rekommenderas av SKR, föreslås fastställas till 2,5 % för 2024 vilket är en höjning med 1,25% -enheter jämfört med 2023. Kapitalkostnaderna belastar nämnderna normalt fr.o.m. budgetåret året efter det att investeringen skett.

Ekonomiska förutsättningar 2024

Intjänade pensionsförmåner har beräknats till 585,7 mnkr, som finansieras med ett påslag på 14,20 % inklusive löneskatt på lönesumman. Den avgiftsbestämda delen av ålderspensionen, i genomsnitt 7,2 % av lönesumman, avsätts individuellt medan 5,2 % avser förmånsbestämd ålderspension för inkomster över 7,5 inkomstbasbelopp. För den individuellt avsatta delen av pensionen budgeteras 367,9 mnkr medan den förmånsbestämda delen beräknas uppgå till 266,4 mnkr. Kostnaden för utbetalningarna av t o m 1997-12-31 intjänade pensioner inom ansvarsförbindelsen är budgeterad till 137,4 mnkr.

De interna kapitalkostnaderna för utnyttjade anläggningstillgångar har beräknats till 420,0 mnkr, varav 35,0 mnkr avser investeringar under 2023. I de fall kommunen förhyr sådana särskilda boendeformer som anges i Socialtjänstlagen och Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, erhålls ett särskilt momsstatsbidrag på 18 % av hyreskostnaden. Momsstatsbidraget är beräknat till 13,0 mnkr.

Sammantaget är årets pensionskostnader budgeterade till 793,2 mnkr. Nämnderna har i kalkylmässiga kapital- och pensionskostnader med mera påförts 1 005,7 mnkr, som här neutraliseras genom en intäkt med samma belopp. Tillsammans med 13,0 mnkr i ersättning för viss mervärdesskatt, ökning av semesterlöneskulden, 7,0 mnkr och övriga poster med nettointäkt 5,2 mnkr uppgår de beräknade nettointäkterna under finansieringsprogrammet till 223,7 mnkr.

Förslag till beslut

~ All makt utgår från folket och därmed från Kommunfullmäktige ~

I driftbudgeten anvisas normalt nämnderna ett anslag eller kommunbidrag. I investeringsbudgeten anvisas anslag antingen direkt i budgeten eller genom särskilda fullmäktigebeslut. I de fall anslag anvisas direkt i budgeten har detta särskilt markerats i investeringsbudgeten med "B".

Kommunfullmäktige skall förutom kommunbidragen och investeringsanslagen fatta särskilda beslut om skattesatsen samt fastställa ett antal taxor och avgifter. I vissa fall redovisas förändringar i taxor och avgifter i budgeten, i vissa fall redovisas hela taxan i form av särskilda bilagor.

Enligt av Kommunfullmäktige fastställda "Riktlinjer för finansverksamheten Borås Kommunkoncern" skall Kommunfullmäktige årligen besluta om en ram för kommunkoncernens externa upplåning, samt besluta om en ram för kommunens egen upplåning. All upplåning i kommunkoncernen ska inrymmas inom de av Kommunfullmäktige beslutade ramarna och samordnas genom internbanken, som enligt riktlinjerna ska finnas under Kommunstyrelsen. I riktlinjerna framgår även att finansiell leasing i kommunkoncernen jämföras med upplåning. För 2024 föreslås en låneram för kommunens egna behov på 200 mnkr. Borås Stads vagnparksfinansiering sker genom finansiell leasing, vilket innebär att en ram för egen nyupplåning behövs samt att övrig belåning behöver göras i Borås Stad. För förmedlade lån till de kommunala bolagen föreslås Kommunstyrelsen bemyndigas att uppta nya lån upp till en ram på 500 mnkr. Kommunstyrelsen föreslås även få bemyndigande att omsätta befintliga lån, d v s låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning.

Kommunstyrelsen har sedan länge bemyndigats att i Kommunfullmäktiges ställe fatta beslut om investeringsanslag. En förutsättning för bemyndigandet är att projekten ifråga är medtagna i investeringsbudgeten och till såväl innehåll som utgifter och inkomster följer vad som angivits i budgeten **och** som från och med 2024 inte avviker med mer än 10 mnkr eller 15 %.

Kommunstyrelsen föreslås också bemyndigas att besluta om fastighetsförvärv och fastighetsförsäljningar intill ett belopp på högst 5 000 000 kr per förvärv/försäljning. Ärenden av principiell betydelse förutsätts dock prövas av Kommunfullmäktige oavsett belopp.

Kommunstyrelsen föreslås liksom föregående år också bemyndigas att besluta om dels förbud mot återbesättande av vakanta tjänster, dels placering av övertalig personal på vakanta tjänster.

Sverigedemokraterna yrkar Kommunfullmäktige besluta

att i driftbudgeten bevilja nämnderna följande kommunbidrag (kr)

Kommunfullmäktige	16 250 000
Stadsrevisionen	6 500 000
Kommunstyrelsen	
- kommunledning Stadskansliet	141 200 000
- kommungemensam verksamhet	136 950 000
Valnämnden	2 000 000
Överförmyndarnämnden	9 450 000
Lokalförsörjningsnämnden	40 900 000
Fritids- och folkhälsonämnden	
- fritid- och folkhälsa	257 000 000
- föreningsbidrag	44 100 000
Servicenämnden	0
Samhällsbyggnadsnämnden	25 500 000
Tekniska nämnden	
- väghållning skog parker m.m	178 450 000
- persontransporter	80 400 000
Miljö och konsumentnämnden	28 000 000
Kulturnämnden	205 750 000
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	641 750 000
Arbetslivsnämnden	248 000 000
Sociala omsorgsnämnden	806 350 000
Förskolenämnden	913 500 000
Grundskolenämnden	1 791 550 000
Individ- och familjeomsorgsnämnden	426 200 000
Vård- och äldreomsorgsnämnden	1 547 450 000

att investeringsbudgeten skall ligga till grund för kommunens investeringsverksamhet under perioden 2023-2025, varvid anslag i budgeten för år 2023 beviljas i enlighet med vad som särskilt markerats.

att bemyndiga Kommunstyrelsen att godkänna och besluta om anslag till de projekt som att bemyndiga Kommunstyrelsen att godkänna och besluta om anslag till de projekt som upptagits i investeringsbudgeten under förutsättning att utgiften för respektive projekt inte överstiger vad som avsatts i budgeten med mer än 10 000 000 kr eller 15 %.

- att fastställa skattesatsen för år 2023 till 21:21 %.*
- att fastställa nedanstående taxor och avgifter samt prisförändringar i enlighet med särskild bilaga:*
- Bilaga A Taxa för vård och omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning*
  - Bilaga B Taxa för tillsyn och prövning enligt alkohollagen*
  - Bilaga C Taxa för tillstånd och prövning enligt lagen om tobak och liknande produkter*
  - Bilaga D Taxa för tillstånd och prövning enligt lagen om tobaksfria nikotinprodukter*
  - Bilaga E Taxa för tillstånd och prövning enligt lagen om handel med vissa receptfria läkemedel*
  - Bilaga F Taxa för prövning och tillsyn av strandskydd och dispenser*
  - Bilaga G Taxa för tillsyn inom miljöbalkens område*
  - Bilaga H Taxa för upplåtelse av gatu- och torgplatser*
  - Bilaga I Taxa för parkeringstillstånd*
- att bemyndiga Kommunstyrelsen att besluta om omfördelning av Kommunbidrag från Vård- och Äldrenämnden till Sociala omsorgsnämnden avseende borttagande av 65-årsgränsen för "personer med LSS tillhörighet som har kompletterande SoL-insatser".*
- att lämna övriga taxor som skall beslutas av Kommunfullmäktige oförändrade under år 2023 förutom Återvinningstaxan och VA-taxan som läggs fram som särskilda ärenden.*
- att bemyndiga Kommunstyrelsen att under 2023 ha rätt att omsätta lån, dvs låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning under 2023.*
- att bemyndiga Kommunstyrelsen att under 2023 ha rätt att nyupplåna, dvs öka kommunens skulder under 2023, med totalt 250 000 000 kronor.*
- att bemyndiga Kommunstyrelsen att under 2023 ha rätt att nyupplåna, dvs öka kommunens skulder under 2023, för förmedling till kommunens bolag med totalt 500 000 000 kronor.*
- att bemyndiga Kommunstyrelsen att besluta om smärre fastighetsförvärv och fastighetsförsäljningar intill ett belopp på högst 5 000 000 kr per ärende.*
- att bemyndiga Kommunstyrelsen att besluta om fördelning av avsatta medel uppgående till högst 2 000 000 kr till stöd för lokal utveckling.*

- att bemyndiga Kommunstyrelsen att besluta om fördelning av avsatta medel uppgående till högst 17 500 000 kr till särskilda lönesatsningar.*
- att bemyndiga Kommunstyrelsen att besluta om fördelning av avsatta medel uppgående till högst 52 000 000 kr för ökade elkostnader.*
- att bemyndiga Kommunstyrelsen att besluta om fördelning av statsbidrag avseende maxtaxa och kvalitetssäkrande åtgärder inom barnomsorgen till Förskolenämnden och Grundskolenämnden.*
- att bemyndiga Kommunstyrelsen att besluta om förbud mot återbesättande av vakanta tjänster.*
- att bemyndiga Kommunstyrelsen att placera övertalig personal på vakanta tjänster samt*
- att genom ägardirektiven till bolagsstämman 2023 likvidera Borås Kommuns Parkerings AB, överlåta dess tillgångar till Industribyggnader i Borås AB, samt överlåta verksamheten till Tekniska nämnden under 2023.*
- att i övrigt fastställa Sverigedemokraterna i Borås upprättade förslag till budget år 2024.*
- att redovisade anmälningsärenden läggs till handlingarna.*

SVRIGEDEMOKRATERNA I BORÅS

Kommunfullmäktigegruppen

Andreas Exner
Björn Qvarnström
Kristian Silbvers
Martin Sörbom
Maria Lindgren
Anders Alftberg
Tomas Brandberg
Jan Nilsson
Leif Häggblom
Ann-Charlotte Blomqvist
Crister Spets
Kathy Johansson
Emilia Silbvers
Lars-Erik Johansson
Annika Pehrsson
Jonas Ellerstrand
Sebastian Hjalmarsson
Valter Kotsalainen
Niklas Hallberg
Björn Malmquist

